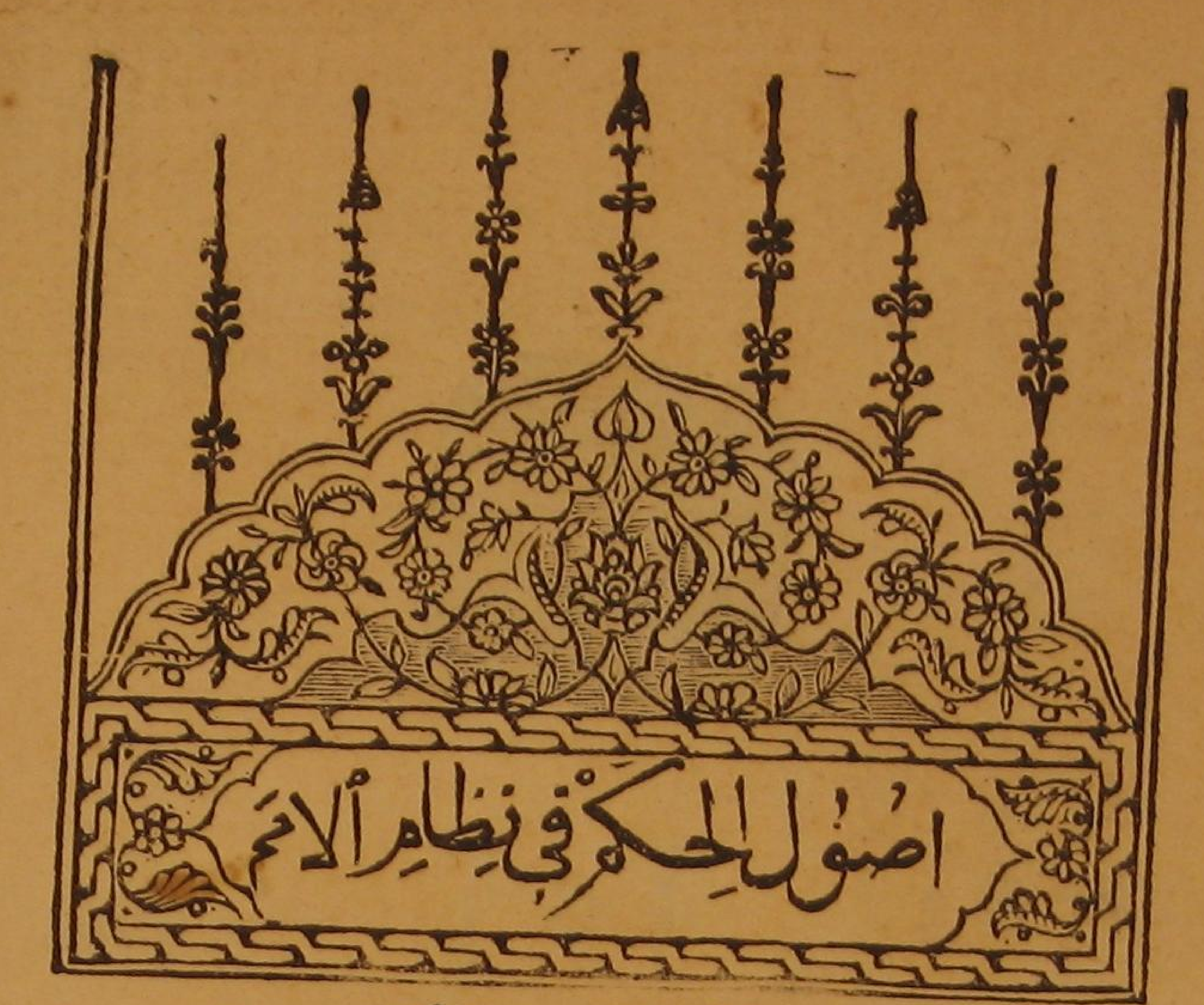

KÖPRÜLÜ KÜT.
359
M. Asım BY.

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حمد وثنا وشکر بی انتها اول مالك الملك والملكوت
صاحب الكبرياء والجبروت تقدس وتعالی درکاهنه
شایاندرکه تدبیر نظام عالم وتنظیم امور بنی آدم انك ارادت
علیه سنه منوط وتعدیل وتسویهٔ احوال امم مشیت
ازلیه سنه موقوف ومربوط در ودرود بی پایان اول پیغمبر
آخر زمان دولتپناه اهل ایمان جنابنه شایسته درکه
قانون سیاست شرع مبینی اصلاح مزاج دولته سند کافی
طب نبویسی اولان سنن سنیه سی تصحیح قوای قواعد دین
وملته دوای وافیدر وترضیه وتعظیم آل واصحاب نصفت
نصابه لایقدرکه مسلك حمیت اتصافلرینه سلوك تقویم کارگاه
ملکه دستور ابدی وآثار میمنت احتوالرینه تمسك تمشیت

امور

امور جمهورده ممد سرمدی اولمق حقیقتدر امابعد
بو کلیل اللسان عبد عاجز قلیل الاستطاعه بندهٔ ناچیز
المحتاج الی رحمة ربه العزیز بازار جوهریاننده سزاوار خریدن
وفروختن اوله‌جق نقددن خالی واتحاف دلیران میدان
عرفانه شایسته تحفه‌دن عاری همان سطوت سلطنت
شهنشاه کشورآرای وصولت دبدبهٔ مکارم دستگاه
خسروانی برله فخر ومباهات مقصد اعلا ومطلب اقصای
امور مقدارلری اولوب ظل ظلیل جناح حمایه وسایهٔ
سایبان صیانت پادشاهانه‌لرنده غدر اصحاب شر وشوردن
وتطاول دست اصحاب اغراض وشقاددن آسوده و غنوده
اولدوغم نعمت جلیله‌نك شکر ونشری فریضهٔ ذمت
واجب الاذعانم وقیام عمر ودولت ودوام شان وشوکتلری
دعواتی فی النهار واللیالی واجب العهده لازم الاشتغالم ایدوکن
امعان وادراك ایله زاویهٔ عزلتده منزوی وگوشهٔ وحدتده
منطوی فراغ بال حسب حالم اولمشیکن ناگاه هجوم لشکر
جرار بی شمار افکار ایله ملك وجودنا توانلرزان ونار غم والم
اکدار ایله پوتهٔ دل ودرون سوزان وهیجان اولوب تاریخ هجرت
نبویهٔ علیه اکمل التحیه بیك یوزقرق اوچ ساله وسال مطلع
آفتاب دولت روزافزون عثمانی دورتیوزقرق دورده بالغ

اولدقلری سنهٔ مرقومه نک ایام پر ملالی خلالنده پی در پی
بو دولت علیه ده وقوع بولان فتنه اسبابی تفکرنده و بو حکمت
خفیه علل تفرقه سنده و حقیقت مآلی ادراکنده عقل ناتوان
پیچ و تاب واضطرار ایله دیجور حیرتده عاجز قالوب وکلاء
دولتک وارکان واعیان دیوانک قانون سیاستده قصور وامور
مهامه همتده فتور وحل وعقد مبهمات مملکتده تکاسل
وتهاون وهر حالده بصیرت واحتیاط لازمه‌لری ایکن مسامحه
وغفلتلرینه حمل ایله جان ودلدن تأسف وکاه بر موجب
عادت الهیه ومقتضای طبیعت کونیه واقتضای تمدن
بشریه نظام عالمده خلل وانتظام احوال بنی آدمده ذلل
ظهوری مقرر اولوب بو دولت علیه مزاجنده علایم انحراف
وطبیعت وقواسنده آثار انقلاب وعلت ضعف طریان ایلمک
احتمالی تشویش واندیشه سیله متلون واحوال انامده
مغایرت وطبایع ناسده فساده میل ورغبت غالب کورنمکله
متکدر وکاه فن محاضراته مراجعت وکتب تواریخه مسارعت
برله امم اقدمین وسلاطین وملوک پیشین احوالی فی الجمله
تتبع اولندقده میان دول اسلامیانده با تقدیر ملک القدیر
وقوع بولان تبدلات وتغیرات واختلافات واختلالات
مرارا وکرارا تجدد احکام دین ودولت وتقویهٔ بازوی

سلطنت

سلطنت وتحکیم بنیان قواعد شریعت وتنظیم امور
ملک وملت وترفیه احوال رعیت واحیای سنن سنیهٔ نبویه یه
وسیله اولدوغی معنای مسرت ارتسامه دخی ظفر میسر
واطلاع مقدر اولمغله ملک دل ویران بر مقدار باران سکونت
وارام ایله تازه عمارت بولوب باخصوص سبب امن وامان
خلیفهٔ زمین وزمان پناه اهل ایمان شوکتلو وکرامتلو
پادشاه آل عثمان السلطان ابن السلطان سلطان محمود خان
بن سلطان مصطفی خان بن سلطان محمد خان ولی نعمتمز
ورأفتلو ومروتلو افندیمز ابد الله دولته وایّد سلطانه واعز
انصاره ودمر اعدائه حضرتلرینک عون وعنایت جناب
واهب مطلق وفیض فیاض علی الاطلاق ایله مطلع خلافت
دائم القراری ودیباجهٔ سلطنت ابدی الاستمراری قهر وتدمیر
اهل بغی وطغیانه وازالهٔ آثار وخاشاک ارباب فساد وشقاوه
مصروف اولان همت رستمانه‌لریله معنون اولمق امر
جلیل الشانی تأییدات بنیان دین ودولت علایمندن نشأ
وتجدد وتشید قوای بخت سلطنتدن نمونه اولمق امیدیله
مهما امکن خاطر فاتری جمع وکتب تواریخ مفادی دلالتیله
وامم سالفه سرکذشتلری ارشادیله قدیم الایامدن برو
سلاطین وملوک ملکنده ظاهرده ومعناده حدوث

فتنه یه بادی خلل وتغیر احوال ناسه مؤدی ذلل وسد
باب فساده وتجدید قواعد نظامه موصل وتأیید بنیان
انتظامه متو اصل اسباب وعلل خاطر حقیره لایح وصدر
قاصر الدرکه شرح وسانح اولدوغی مرتبه ایما واشارت
باخصوص طوایف نصاری بر ملت پر نکبت واهالیٔ
اسلامه نسبت قلت وطینت وجبلتده ضعف وحقارت
اوزره ایکن برمدتدن برو عالمه انتشار ایله نیچه نیچه ممالکه
استیلا ودولت علیهٔ قاهرهٔ عثمانیه عسکرینه دخی صورت
غلبه ده کورندکلرینه دخی باعث وبادی حالات واسباب
وعلل وآلات نه ایدوکنی فهم وادراکده وبوحکمت غریبه یه
انتقال واطلاعده دامن غیرت عاجزانه میان سعی
واجتهاده بنده وانکشت تحیر دندان تفکره نهاده قلنوب
بوکونه آرزوو اشتیاقده شاهد دلارام مرام وقوف واطلاع
منصهٔ مقصودده جلوه کر رونما اولور امنیه سیله لسان
لاتین ایله آشنالق تقریبیله عهد بعید وزمان مدید طوایف
مرقومه نك کاه تاریخ کتابلری وکاه ترتیب وتنظیم عسکرلرینی
جامع دواوین قانونلری وکاه حرب وقتاله متعلق امور
مهماتلرینی حاوی مجلد اثرلری نظر ومطالعه وکاه اجناس مختلفهٔ
ناسدن ارباب معارف واصحاب وقوف امورده کارازموده

عقلا

عقلا وحکما واجناس ضابطان لشکریانیله طریق مدارا
مراعات اولنوب مکالمه وموارعه وبونصاحه نك مأخذنده
سفلیت زمین وجابه اعتراض اولنمیوب دروکوهر صاند وغم
اصداف واحجارنه پرده بولنسه اختیار اولنوب اخذ
وحوصلهٔ عاجزانه ده حرز وحفظ اولنوردی بالاخره
تازیانهٔ غیرت سمند همت عاجزانه یی سوق ایدوب مأل
مفاد مطالعه ومعنای مستفاد محاوره تلخیص وتنقیح
اولنوب بوجمله دن مختار ومنتخب اصول حکمدن وآرای
مأمول الرزانه واقوال ملحوظ الاصابه دن نظام عالمه وانتظام
امور انامه وقیام ودوام بنیان دولته دائر لدی الاصحاب مجرب
ومشهود عند العقلا مسلم ومعهود متفق علیه معتمد الیه
بر قاچ ماده یی حاوی ابواب وفصول تحریرینه مبادرت
وبر مجله تسویدینه مسارعت اولنوب ایام سلطنت میمنت
مقرونلرنده مأمول الحصول مصنفات عدیده نك اولی
اولمغله تیمنا وتفألا نامنه اصول الحکم فی نظام الامم دینلدی
بعد الاتمام خاکپای بلند اقتدار شهریاریٔ مکارم دستکاهه
کستاخانه احضار واتحافه اجتسار اولنوب عین عنایتلریله
منظور بیورلمق مرجودر اولاکه اعیان اصحاب دیوان وارباب
ایوان سلطانه مأل ومفادندن استفاده میسر ومفهومنده

مکمل مقدر اولوب عنایت حق ایله عالمده آثار وثمراتی باهر
وانواع خیر وبرکاتی ظهوره ایلیه امین باب اول عسکرده
وجوب نظام وحسن نظامدن تولد ایدن منافع بیاننده در
باب ثانی اجمالا فن جغرافیا منافعی بیاننده در بعد هذین
اعدای دین ودولت اولان کفار دوزخ قرارک احوال
واطوارینه وقوف واطلاع بهرحال لازمهٔ ذمت علو همت
وعند اصحاب البصائر والتجربه اهم مهام مشاتمه والزم لوازم
مطارده بلکه اوضح وسائل غلبه اولمغله باب ثالث اولمق
اوزره ملوک نصاری لشکرلرینک اصنافی وطرز وطور
وترتیبلری وحضر وسفرده وقتال وجدالده اعتیاد ایلدکلری
قوانین ومراسم حربیه لری بیان اولنوب مواد مرقومه نک
هر برنده نیجه نیجه فصول ایراد وعمدهٔ مرامه وصولده بسط
مقدمه قلندی فصل اول در بیان لزوم الملوک والسلاطین
ووجوب وجود الحکام بین الانام بر مقتضای حکمت طبیعیه
تمهید علوم هیئت راسخلری واستار حکمتک کاشفلری
براهین هندسیه ایله کشف وتحقیق ایدوب عنصر تراب
ومادن عبارت اولان دنیا بر مدور طوب شکلنده ایدوکنی
تعیین وغربه توجه ایله شرقدن کلن سفینه لر بو معنایی
بالمشاهده تأیید وتمامادور ارض طولا وعرضا سیر معتدل

ایله بیک سکسن قوناق مسافه اولدوغن مساحه ایله
تعیین وطوب زمینک فوق وتحتی حقیقتده متعین اولمیوب
جو هواده معلق هر طرفدن قرنجه اوشمش اوتورشمش
قارپوز مثللو کرهٔ ارضک هر جانبی ذراری نوع انسانه مسکن
وابنای بشر ایله مالا مال اولدوغین تحقیق ایتدیلر بعض
کتب اخلاق وحکمده سلک سطوره کشیده قلندیغی سیاق
وسباق اوزره چون اول قهرمان قدرت یزدانی بو کونه
صورت بدیعه ده کمال قدرتین اظهار ایتمک مراد ایلدی
مقتضای حکمت لم یزلی جماعت افراد انسانی اماج تیر
احتیاج وهدف سهم درد وبلا قلوب اجل مسمی بقاسنه
دخی تعلق وبالطبع ذواتلرنده مدنیت مرکوز قلنمغله فلاجرم
طالب اجتماع وهر بری بر جهتله آخره محتاج تدبیر معیشتلری
بی معاونت محال وبقای شخص ونوعیلری بی مخالطت
ومشارکت ممتنع وهر جهتله محتاج اختلاط واجتماع اولدیلر
ولکن اختلاف مشارب وتباین آیین ومذاهب اولملریله
بعضی بعضنه زور وقوت سببیله ومال ومکنت حسبیله
غالب وهر آیینه غالب مغلوبی ربقهٔ اطاعته چکمکه
طالب واکثر حاصلات غیری یی حوزهٔ تصرفه کتورمکه
راغب وکندویه لایق اموردن غافل ومتابعت هوا

ومطاوعت نفس ووغایه مائل اولوب اشکال عناد وانتزاع
ورونق نزاع وارتفاع فسادایچون افرادانسان میاننده خلاصه
علم حکمت ونقاوهٔ دانش ومعرفت اربابی حاکملر وسایسلر
لابددرکه ماهر حکمت عملیه اولوب مدارئ سیاست اولان
رعایت قانون عدالته رغبتلریله هرفردك اخردن دست
درازین کوتاه وتصرف ماعدادن ید تعدیسن ممنوع قلوب
کندوحقنه راضی وقانع قلالر وبو قانونك معینی وبو تدبیرك
مبینی برفرد کامل ومؤید وفرستادهٔ حضرت عزتدرکه
حکمای کزین اکاناموس اکبر وعلمای دین رسول وپیغمبر
دیرلر وقانون اوامر ونواهئ که فی الحقیقه صابون دنس
معاصی ومناهیدر مصلح احوال عالم ومعدل هواء بنی آدمدر
واول واضع قوانین شریعت مطهره اولان پیغمبر دارالملك
آخرته عزیمت بیوردقده اجرای قواعد دین واصلاح امور
مسلمین ایچون فلا جرم برحاکم عادل وقاهر لازمدرکه مراسم
اوامر ونواهئ پیغمبری محافظه ایدوب قوانین سیاسته
کماینبغی رعایت قلنه تاکه هم فرق ملت افسر دولت ایله
سرفراز وهم لباس سلطنت طراز اعزاز شریعت ایله مطرز
اوله که الدین والملك توأمان فعلی هذا اوقتاکه اقتضای تقدیر
ربانی نوع انسانی الی اجل مسمی بقاسنه تعلق ایدوب امر

معاشنده

معاشنده دخی غیری مستقل بلکه مدنی بالطبع اولوب ابناء
جنسی ایله معاوضه ومعامله یه محتاج اولدی ایسه کنجور
خزانهٔ قدرت شفقة لعباده الضعفاء که کاه پیغمبر
وکاه رسول وکاه انلره خلیفه اولور حاکم قاهر وعادل
ارسال وتعیین برله تنفیذ احکام شریعت غرا وتنظیم امور
ضعفاده عادتن بووجه اوزره اجرا وحکمت باهره سبنی
بوصورتده دخی اظهار ایتمك مراد ایدوب روی زمینده موجود
طوایف متعدده واجناس متنوعه وامم کثیره بو قانون
حکمت اشتماله بالطبع میل ورغبت وبو اقتضاء تقدیرلم یزله
خواه ناخواه تسلیم کردن اطاعت ایله فوج فوج موج موج
اجتماع واتحاده مسارعت وهر جماعت برملکه تابع وامرینه
منقاد ومطیع ونهیله منهی ونظام وانتظام امورلرنده رأی و
تدبیرلرینه تابع اولوب بو سیاق وسباق اوزره تداین
واجتماع برله وجه ارض ده دلالت شرع وعقلیله نیجه نیجه
دولتلر قوردیلر وخلفا وسلاطین وملوك وخواقین
واکاسره وجواسر وسائر نام وشان وعنوانیله بی شمار
حاکملر تعیین ایتدیلر فصل ثانی در بیان ارای حکمانی تأسیس
قواعد الدول ضمیر منیر راویان اخبار وناقلان حوادث وآثار
روشن واشکاردرکه سلاطین وملوك عالم وحکام بنی آدم

ادیان ومذاهب وآیین ومشارب جهتیله مباینت واختلاف
اوزره اولوب مراتب اعتباریه لری دخی تفاوت اوزره قالوب
ضبط وربط وفتق ورتق امور ناس طرز وطور آخره افراغ
ایله بنیان دولت وبناء جمهور جمعیتلری دخی بری برلرینه متغایر
ومتباین اساس ایله تأسیس اولنمشدر وبو بابده جمهور حکما
اقوالی اوچ حکیم عظیم الشانک رأی وتدبیرلرینه راجعدر
اولا مذهب افلاطوندر واول دیمشدر که خلق بر عاقل وعادل
پادشاهه بیعت واطاعت ایدوب تابع اولمق کرک وبالجمله امور
دولتلرینی انک رأی وتدبیرلرینه تفویض وسپارش ایله
یدینه استقلال ویروب حکمنه راضی اولمق کرکلردر
وبو مقوله دولت وسلطنت لسان حکماء یونان ولاتینده
مونارخیا نامیله شهرت بولوب اکثر سلاطین روی زمین
بو رأی اوزره واقع اولمشدر وبو صورتده نسب عالی اولمق
ممدوح ومعتبردر ثانیا مذهب ارسطاطالیس در واول دیمشدر که
سلطنت تدبیری اعیان دولت النده اولمق کرکدر بو سیاق
اوزره که ایچلرنده بری جمله‌یه رئیس اختیار اولنوب غیریلر
تدبیر ومشورتده مشترک قلنه تا که بر کسنه حسب ونسبله
تعظم وتفرد ایدوب مستقل اولمغله قانون عدلدن عدول
محذوری لازم کلمیه وبو نوع دولته لسان حکماده

ارسطو

ارسطوقراسیا تسمیه ایدرلر قراسیا لفظی حکمت معناسنه
عامه تدبیر اعیان دیرلر حالا ونديك دولتی بو قاعده اوزره در
ثالثا دیموقراطیس در واول دیمشدر که سلطنت تدبیری
رعایانک اولمق کرکدر تا که کندولرندن ظلمی دفعه قادر اوله لر
وبو صورتده طریق تدبیر اختیاردر مثلا هر اون قریه خلقی
ایچلرندن برر ایکیشر عاقل ومدبر ظن ایلدکلری آدمی انتخاب
واختیار ایدوب محل حکومت اولوب دیوان قوریلن یره
کوندررلر اندن اون قریه خلقی مختارلری دخی ایچلرندن برر
آدمی انتخاب واختیار ایدرلر وان جمله‌نک مختاری اون آدم
جمله‌سی بو اون شخصک تدبیرلرینی قبولده اتفاق ایتمش اولور
اون کمسنه بر سنه دیوانده اوتوروب حل وعقد امورینی
کوررلر سنه آتیه‌ده اسلوب سابق اوزره اون کمسنه دخی اول
اختیار اولنوب سنه سابقده حکومت معزوللرینک
محاسبه‌سنی کوررلر غدری ظهور ایدنک حقندن کلنه بو
اسلوب اوزره اولان دولته دیموقراسیا دیرلر یعنی دیمو
قراطیس رأینه منسوب حکومتدر عامه تدبیر محاربین دیرلر
حالا فلمنک وانکلتره دولتلری بو قاعده اوزره در وبو ذکر اولنان
قواعد ثلثه سائر ملل وادیان ملوکنده عموم اوزره جریان ایدر

فصل ثالث دربیان احتیاج الدول فی بیان احکام دولتهم

وبقاء نظام احوالهم الى ترتيب عساكرهم روى زمينده تخت
نشين اولان ملوك وسلاطين وحكام وجه محرر اوزره
مقتضاى شريعت وحكمت واقتضاى طبيعت ومدنيت و
بشريت ايله تعيين وتبيين ومقدور ومقدارلرى مرتبه ده
نيجه ممالك وبلاد وامصارى حاوى برقطعه ملك يد تصرف
ودست استيلالرينه عايد وراجع اولوب نيجه نيجه كشور
تعيينى ايله نيجه نيجه دولت متعين اولدى حكام ومتصرفلرى
دخى على قدر مراتب اعتبارهم كمى سلطان كمى خاقان كمى شهنشاه
وكمى پادشاه كمى ملك كمى قيصر وبرمقتضاى السنه
متنوعه القاب واسماء كوناكون وضع وتعيينى ايله دفاتر
سياسيه ومنشور رياسيه لرى معلم ومعنون اولدى انجق
افراد بشرده طمع مرضى جبلى وملك ديكرانه تعدى
ودست تطاول فسادى ملوك وخواقين وسلاطين
وحكام سائره نژادنده دخى جارى اولوب هرفرد ملك ودولتى
اخرك استيلاسندن محافظه يه محتاج اولمغله لاجرم هر
صاحب ملك وملت وممالك كشور ودولت كندو خلقندن
وياغيريدن حربه وضربه قادر وپيكار ووغايه مستعد بر
كروه ناسى محافظهٔ ملك وملت ودفع دست تطاول عدوان
ومنع مداخلهٔ ديكران مصالحى ايچون انتخاب وافراز

ايدوب

ايدوب كندوسنه عسكر اتخاذ ورسم وقانون حرب وقتال
اوزره تنظيم وترتيب وآلات حربله تجهيز ايدوب بوخصوصه
جارى تقيد تام بقاى ملكه وقيام دوام دولته علت مستقله
عد اولنه كلمشدر بوحالدن غافل وبوكونه مهامدن عاطل
ومسامحه يه جواز ويرنلر لامحالة ملك ودولتدن ال يويوب
نكبت وندامت حرمان ولم ينفعهم الندم مضمونته واصل
اولدقلرى مستغنى عن البياندر فصل رابع دربيان احتياج
ملوك وسلاطين پيشين فى افراغ جيشهم الى هيئت نوع ما
ومراعات صورة مافى المقابلة فن جليل القدر تاريخ ايله
شرفياب اولان اصحاب استقصايه وسوداكران آثار
روزكار وطالب اخبار امم عالم اولان ارباب دقته خفى دكلدركه
ابتداى ظهور نوع بشردن تا بوزمانه كلنجه روى ارضده ميان
امم ومللده حروب وقتال وجنك وجدال دركار وبوكون
فساد عالمى سفك دما وتلف نفوسدن بر وقت وزمانده
خالى اولميوب دول وممالك بعضيلرى واجناس ناسك
نيجه لرى مجرد جر منافع دنيا ورفع مضرت ديكران سوداسيله
امر خطير كارزارى مرتكب اولمشلردر انجق ارباب اديان
واصحاب ايماندن نيجه لر جانب شرعدن غزا وجهاد ايله مأمور
اولوب فى سبيل الله سعى وكوشش ايله احراز سعادت

داربن همیشه کارلری وبو فضیلات ضمننده بذل وجود ایله
تحصیل توشهٔ آخرت دمادم فریضهٔ ذمت پیشه لری
اولمشدر علی کلا التقدیرین حرب وضربه صواش وجنکه
منتهیٔ ومباشر اولان طوایف عسکر اجناس ناس میاننده
دفعا للالتباس برهیئتده افراغ اولمقده مضطر وبرشکل ایله
مشکل وجسم جیش برکونه ترتیبه مراعات ایله وقانون
وقاعدهٔ وغاوغوغایه تشبثده مجبور ومحتاجلردر سلاطین
وملوک پیشینک عسکرلری وجنکلری نه هیئت ایله منتهیٔ
ونه صورت ایله متصور اولدقلری تواریخ آشنالرینه وبوفن
جلیل دانالرینه خفی وپوشیده دکلدر فصل خامس دربیان
هیئت جنود ملوک پیشین وصورت قتالهم پس امور ماضیه یی
رهین وامم سالفه نک علم وخبرینی متضمن اولان دواوین ودفاتر
منطوقه سی دلالت ایدرکه ملوک سالفه نک عسکری ملوک
زمانه عسکری کبی اولمیوب طور وطرز آخر ایله معسکر
اولورلردی مثلا بش بیک اون بیک اللی بیک یوز بیک ویا زیاده
ونقصان افراد بشردن مرکب برکروه ناس بر یره جمع
اولوب برجسم اولورلردی بعده یمین ویسار ووسط اعتباریله
اوچ قول اولوب یعنی صاغ قول صول قول اورته قول
ایبرلرینه متصل ایکی جناح ایله برجسددن کنایه طیربلند

پرواز

پروازکبی برهیئت ایله منتهیٔ وسواری وپیاده بری برندن ایرو
تجمع ایله تجسد ایدوب سواری وپیاده کروهی باشقه
باشقه طوروب مهما امکن اختلاطدن دخی تحاشی
واجتناب اوزره اولورلردی صاغ قوله وصول قوله امور دیده
کارازموده لسان عسکریله اشنا اعتبار ورتبه جهتیله دخی
عزیز قوم اولان رجالدن نافذ الکلام مدیر ضابطلر تعیین
اولنوب جناحین عسکرینک تدبیری اموری انلره سپارش
اولندقده نصکره حال ومقامه کوره امر ونهی اخبارینی افهام
وتفهیم وایصال وتبلیغه قادر واجناس عسکری وضابطاتی
تشخیصه مستعد وچابک وچالاک فرهنکلر وچاوشلر دخی
تعیین اولنوب جناحین مدیرلرینک معیتلرینه ضم والحاق
اولنورلردی وبونلردن غیری جناحینده موجود اولان افراد
عسکریدن هر فرد یرنده قائم وثابت پیش وپسه و یمین
ویساره حرکت وجولان ایله نظامه خلل کلمامک ویافرار
سبیل بولمامق ایچون عسکرک صفلرینی تصفیه وتنظیم و
ترتیب امرمهمنه واقف وساعی ومقدم وحرکت وسکونتلرینه
وسرعت وبطوءلرینه وهمتده خواهش وفتورلرینه وامداد
واعانته احتیاج ویاعدم احتیاجلرینه ناظر وعارف ضابطان
دخی تعیین اولنوب جناحین مدیرلرینه بوطریقله تقویه

برنيجه لرني معيتنه ضم ايدوب اتفاق ارالريله حركت وسكون
ويمين ويسار نظارت ايله وقوع بولان مشكلات ومبهمات
حلنده انلرك رأى وتدبيرلرينه جا بجا مراجعت ايله بوامر خطيره
مباشر اولورلردي وكذلك فرهنك وچاوشان مثللو بر
مقدار سبق رفتار عسكرني قرار وسط جيشده روح جمله
مثابه سنده اولان سپهسالار معيتنده موجود بولنوب اطراف
واكنافه ويمين ويسار وقدام وخلفه مقتضى اولان
اوامر ونواهىء وتنبيهى ايصال وابلاغ ايچون حاضر وآماده
ومقام خدمتده استاده منتظر امر واشارت اولورلردي وجه
محرر اوزره عادت امم پيشين اوزره جنك وستيزه اماده
وحاضر خصميله مناوحه ومناوره ومقابله ومقاومته مباشر
جيش جسارت پيشه قرتال قوشى كبى جسم واحد ايكن
همانده قصد پرواز ايله ايكى قنادين اچوب يعنى صاغ وصوله
اچيلوب طولانى جدار هيئتنده برصف اولوردى ولكن
زيرده مسطور اولان ترتيب جديد عسكرى اوزره قاعده
هندسيه ايله طرح اولنوب صفلرى كمال تناسب
وتساوى يه مراعات برله مضبوط ومنتظم وخط كبى
مستقيم وهر محلده عرض وعمقى مساوى اولميوب طوايف
عسكريه برلرينك قفالرينه پيوسته وپيوند رختم

ويرلردي بونلردن غيرى جناحينده واقع عسكر طائفه سنك
جماعت جماعت ايچلرنده اولمق اوزره ضابطلرى وسنجاقدار
وبيراقدار ومعتادلرينه كوره مألوف اولدقلرى سائر صغار
وكبار ضابطلرى على مراتبهم متعين اولوب نفرات وضابطان
مشخص ومفرز ومتعين اولمق لازمه حاللرى اولمش ايدى
جنود جناحين بوهيئته افراغ اولندقده جسد جيش
مقامنده اولان وسط صاحب عسكر اولان ملك ويا سلطان
ويا پادشاه ويا انلرك سپهسالارى ويا سر عسكرى ويا وكيل
مطلقى اولوب جمله نك مقتدى به سى اولان سردار
وسپهسالاره جاى قيام وآرامكاه ومحل قرارگاه اولوب اول
دخى قپوخلقى واجناس عسكردن زياده سيله معتمد ومعتبر
ومشكل وملبس ومسلح وجود سردار حفظنده غيرتكش
ومال وجانيله اوغورنده فدا اولمغه دمكش صداقت
واستقامت پيشه بربلوك عسكر معيتنه مخصص اولدقده
كندوسى وبوكروه ممدوحى روح جملهء جيش اولوب وسط
عسكرده ولكن امين محلده قائم ورجال دولتدن عاقل ومدبر
اموردیده کارازموده مجرب الامور حال عسكره وطرز وطور
جنك ووغايه واقف نافذ كلام قوى القلب صداقت
واستقامت نشان قوى عزيزلرندن ارباب مشورتدن

وبی نظام بعض محلده قلت وبعض محلده کثرت وکمال ثقلت
وازدحام ایله بری برلرینك اوچنجه سنه بصـــارق بر دشمن
مواجهه سنده وجه مشروح اوزره صف ناموزون شکلنه
کیروب طورررلردی بعده اهسته اهسته حرکت ایله ایکی
عسکر بری برلرینه قریب اولوب قدر مشترك مابینی فصل
ایدر برمقدار مسافهٔ میدان باقی قالدقده شمشیر تیز تأثیر
غلافندن شجر ر ماندی نیچه نیچه مردان شجاعت نهاد
شیر ژیان نژاد صفدن ایریلوب مردانه سچلوب رستمانه
میدانه چکلوب قارشوده خصمك دخی حالی بو صورتده
اولمغله انلردن دخی دلیر ودلاور جست وجسور صحیح الاعضاء
قوی القلب اولان فارســان وپیادکان بهادران مقابله
ومدافعه یه مبادرت ورویر ومقاتله یه مسارعت برله سل
شمشیر وتشبث سنان وکرز وحربه و هشت وخنجر وتیر
وکمان وجنه وسائر مألوف اولدقلری آلات حربه ال اوروب
بری برلرینه حمله وهجوم وملاطم الامواج مدجزر دریای
عمان بی امان ماندی کاه اقبال وکاه ادبار وصیت وصدای
صدمه وغریو وانین افاق کیر وغبار سمند شهاب رفتارلری
عیوقه پیوسته وولوله انداز صدای هل من مزید ایله بازار
کارزار کارکذار ووغایه رواج بولدوروب اول بازار پراشتهارده

تقد سیم وزر یرینه حدید وپولاد وشمشیر تیز وسنان دلستان
ایله جان الوب جان ویررلردی اصول صفلری علی حاله قیام
وثبات ایله بوطرز وطور نوبت بنوبت مداومت ایدرلردی کاه
برنوبتده غالب ومغلوب معلوم اولوب دعوالری برطرف
اولوردی کاه دورادور مجادله امتداد ایله فصل دعوا ایرته یه
قالوب کاه نیچه ایام ممتد اولوردی کاه طرفینك پادشاهلری
ویا سرعسکری وکاه برقاچ نامدار پهلوانلری میدانه چیقوب
انلرك غالبیت و مغلوبیتلریله اکتفا اولنوب جانب غالبه
جمله اطاعتی مصلحت کورررلردی کاه تعند وتمرد ایله نائرهٔ
عداوت وخصومت کرمیت اوزره اشتعال ودریای بی امان
کین وانتقام طغیان وتموج وایکی عسکر خلقی بری برلرینه
کیریشوب قاریشوب بی حد و بی پایان نفوس بشر
انداختهٔ خاك مذلت اولوردی والحاصل عساکر پیشین
طوب وتوفنك وخومبره بلمیوب وزمانلرنده باروت بولنمیوب
خندق ومترسلر ایله تحصن معتادلری اولمیوب تیر وکمان تیغ
وسنان حربه وجنه کرز وخنجر وصبیـــان زمبرق جبه
وجوشن تولغه الات حربلری اولمش ایدی الخلاصه دول
پیشین وسیلك زمان اولدن بو زمانه کلنجه مبادئ بنیان
اتفاق واجتماعلری وطور وطرز جماهیر اتحادلری وقانون

وقاعدهٔ نظام ملت وفتق ورتق امور دولتلری اطراد اوزره
اولیوب مذاهب وایین ومشاربلری دخی طبایع مختلفه لری
اقتضاسنه کوره اکرچه مخالفت ومباینت اوزره واقع اولمشدر
انجق عسکر جمع وتحریر ایلمك عادتلری وجمع ایلدکلری
عسکری افراز ایلدکلری صورت وهیئتلری وجنکه
مباشرتلرنده خصمایه قارشو اقدام واقباللری وطرز وطور
حروب وقتاللری اکثریا اطراد اوزره جاری وکذلك
سفرلره عزیمتلرنده اثنای راه‌ده سیر ومشیلری وقونوب
قالقوب کوچملری ودار الحربه تقرب ایلدکلرنده پیشوای
عسکر ومقدمهٔ جیش ودمدار جیش وصاغه وصوله
نظارت ایچون افراز جیش طریقلری وتسخیر بلاد قانونلری
یری برلرینه مشابهت اوزره اولوب استعمال ایلدکلری
آلات حرب مثاللرنده دخی اکثریا مشترکلر اولمشلردر
ملوك هند وسند وترکستان وفارس وملوك اسباط
بنی اسرائیل وتبابعهٔ یمن وملوك مصر وبغداد وملوك روم
وسائر قبائل وعشائر عرب واکراد وعجم وطوایف
افرنج قدماسی جمله‌ٔ بو حال اوزره اولوب طرز وطور
معهودلری اوزره حرکت وجنکلرنده الات مرقومه‌یی
استعمال ایده کلمشلردر دول اسلام وملل اهل ایمان دخی

اکثریا

اکثریا طور وطرز قدمایه مشابه صورت اوزره حرکت انجق
خلفا وسلاطین میاننده بعضیلری وظیفه خوار لشکر
تدارك و پیاده وسواری اوجاقلر نامیله اصناف عسکر
ترتیب ایدوب بنیان دولتلرینه احکام ونظام وانتظام امورلرینه
استحکام واعدای دین ودولتلرینه وجوه اقوی ایله غلبه
طریقلرینه تشبث ایدوب اکرچه الات حرب استعمالنده
قدمایه اقتدا وترتیب صفوف رجال قتالده وحمله وهجومده
انلره اقتفا ایلمشلردر ولکن کمال مرتبه‌ده سعی واجتهادلری
ایله شمشیربازلقده جمله‌یه غلبه ایلمك استعدادینه واصل
اولمشلردر باوجودکه دولت علیهٔ عثمانیه‌نك ادامها الله الی
یوم القیام طلوع وظهوریله صیت وصدای دبدبهٔ دولت
اسلامیان وصولت طنطنهٔ سلطنت اهل ایمان افاق عالمه
واقطار زمینه ولوله انداز دهشت ووحشت اولوب قهر شمشیر
پادشاهان ال عثمان مسامع کفاره یکپاره رعب وهراس
القا ایتمش ایکن برمدت همتلرنده فتور وجست وجولرنده
قصور کورندوکی نه کونه اسباب وعللدن طاری اولدوغی
تتبع وفکر وملاحظه اولنمق لازمهٔ ذمت علو همت ملازمان
مهام ومقتضای غیرت خواص وعوام اولمشدر پس
بو معنایی فهم وادراك وبو مبهم ومهمه‌یی درك واذعان

وبو شبهه نك حقيقتنه واصل اولمق وطريق تدبير وتدارك
سهولت بولمق ايچون بو محلده عدوى دين ودولت اولنلرك
طور وطرز واحواللرى جمله دن اول تجسس اولنمق ومن
كل الوجوه وقوف تام حاصل اولمق لازم ولابد دركه هر حالده
قصور نمايان وجمله نك عندنده مسلم وعيان ومايهٔ فساد
ومنشأ كساد ظاهر واشكار اوله بناء على هذا بو معنايى
ايضاح وافهام ايچون اولا دول اسلاميه نك تابع اولدقلرى
ملوك وسلاطين پيشين عسكرينك هيئت اجتماعلرنده
وجنكه اقدام ايلدكلرى صورت وطرز وطورلرنده عقلاء
متأخرين وحكماء زمانه نك وفنون حروب وقتالده ماهر
اولان اصحاب دقت وارباب وقوفك تتبع وتحرى وتدقيق
وتحقيقلرينه كوره مايهٔ فساد وسبب كساد وعلت
ضعف وهزيمت نه ايدوكى شرح وبيان ثانيا ملوك وملل
نصارانك عقلاى دقايق شناسى وحكمت اشناسى
نيجه مدتدن بروكمال جد وجهد وسعى واهتمام وفكر
وملاحظه وتتبع وتحرى ومذاكره ومشاوره ايله متقدمين
عسكرلرى ترتيبنى فسخ ولغو وشدت هجوم وحمله يى دفع
ورفع ايچون كندو عسكرلرينه قواعد حكمته مبنى بولدقلرى
ترتيب جديد وجنكه قيام واقداملرنده سبب متانت

حد

حد ايلدكلرى طرز وطور عجيبلرى وقدمايه مخالف
ايجاد ايلدكلرى آلات حربلرى نه ايدوكنى تعريف وعيان
اهم مهامدن اولمشدر پس متقدمين عسكرلرينك
خصميله مقابله يه طوردوغى شكل وصورتنده ومقاتله يه
اقدام ايلدكلرى سياق وسباقده تهلكهٔ عظيمه وقصور
نامحصور وخطر فاحش وجودى بالتجربه والمشاهده
معلوم ومشهود اولوب اولا اول مقوله عسكرك سفرده
وحضرده ضبط وربطى حد امكانده اولميوب حين اقتضاده
حاضر وآماده بولنميوب اجتماعلرينه مرور زمان اقتضا ايدر
حاضر بولندوغى صورتده دخى يازى قيشى ويا آخر شئ
بهانه وتكليف مالايطاق اجترا ايدوب مأمور اولدوغى
محله كتمكده تعلل وتعند ايله ويا تأخير ايله فرصت فوت اولور
واثناى طريقده رعايا وبرايايه ظلم وتعديلرى منع ودفع
اولنمق امر دشوار بلكه عدم الامكاندر ثانيا سفره
عزيمتلرنده اثناى طريقده سير ومشيلرى وقالقوب
كوچمه لرى وقونمه لرى بالخصوص عقبه ودربند بوغاز
وجسرده وسائر طار يوللرده حسن نظام قبول اتميوب
هر حالده پريشان وپراكنده اولان حاللرى نتيجه فساده
مؤدى اولور ودشمن بو حال اوزره اولان عسكردن مراد اوزره

دل الوب احوال عسكره اطلاعنه باعث اولوب يولده
وقوناقده پراكنده حال اوزره اولان عسكره شبخونه فرصت
بولوردلر تقريبيله قصد وعزيمت عسكره واقف اولوب
تدارك اوزره اولور ثالثا كثير الافراد جند قوى النهاد
دشمنه قارشو واردقده متقدمينك طرز وطورينه كوره
حسن نظام وترتيب ماهو المرام ايله منتظم ومرتب اولميوب
مرصوص البنيان مشيد الاركان جدار مثال وصف اولوب
قيام وصبر وشدتلره بى نظام اولدقلرندن تحمل ايده مزلر
باخصوص بهادران جست وچولردن وجرار ونامدار
دلاوران عدوشكاردن مجند اولان جند قوى الاقبال
اول هنكام روز رستاخيز نمونه دريای عمان بى امان
اسا باد غيرت ايله تموج ايدوب جوش وخروشه كلدكده
عقلاى عالم بر يره جمع اولسه ضبط وربطنه ودشمنه قارشو
حسن نظام وترتيب ماهو المرام ايله اول عسكرك سوقنه
ودلالتنه طريق بولامز وجه محرر اوزره بوكونه عسكر
شجاعتنه مغرور اولمغله برى برلريله قيامده واقبال
وادبارده اتفاق واتحاده وبالجمله حركت وسكونتده مساواته
رغبت ايتميوب صفلرى شكسته بسته هر برى تفرد
وتسابقه مسارعت ايله متفرق الحال اولدقلرندن بى انتباه

وبو طريقله

وبو طريقله دشمنه فرصت ويردكلرندن غافل اولوب دشمن
ايسه عاقل ودانا صاحب وقار وسكونت وافراد عسكرى
واركان صفى قاعدۀ هندسيه اوزره طرح وتسويه اولنمش
كمال نظام اوزره قيام ايله منتظم ومرتب اصحاب يمين ويسار
وميانه سى كويا سلاسل آهنين ايله برى برلرينه مربوط
ومشدود تسابق تدابردن متحاشى ظاهرده وباطنده
بوكونه اتحاد واتفاق مرغوب ومستحسن برله قوى القلب
مشيد الاعضا اولوب خصمك پراكنده وپريشانلق
صورتى وتفرقه طريقى اوزره دركار اولان حمله وهجومى
هر نه مرتبه شدت وكرميت اوزره دخى اولورسه دشمنك
منظوم ومنتظم قوى الاساس صفلرينى شكسته و
ترتيبنى تفريقه اقتدار حاصل وتفرقه محلنه كتورمكه امكان
تحصيل ايده ميوب تاب وشتاب ايله سعى وكوششلرى
وبو صورت بى انتظام اوزره هزار جد وجهدلرى فائده مند
اولميوب مجرد كندولرينه تعب وزحمت ويروب بو حال ايله
آزمندانه بازوى همتلرينه كسر وقوت وتدبرلرينه ضعف
وفتور كلوب غرور وشجاعت ايله اقبال واقداملرى ندامت
ويأس ايله ادبارلرينه مؤدى اولوب عاقبت العاقبه مبادئ
قضاياى بى انتظاملرى شكل انهزام نتيجه سين ويرمك

مقرردر بو جملهدن اشنع بودرکه بوکونه حرب وضربه مقدم
شجاعت شعار بحر خار کبی چابك وچالاك عسکر بی قرار
جانب اعدادن کامیاب اولهمیوب صورت انهزام ظهور ایله
مختل الحال ومنکسر البال اولدوغی صورتده ندامت
حرمان ویأس ایله هر بکا تك بو واکثریا بو بهانه ایله ایقاظ
نائرهٔ فتنه هواسنده اولور حتی بوکونه انهزام عقیبنده احوال
عسکر مختل ومشوش وهرج ومرج اولوب نظام ضبط
وربطی قبول ایتمیوب کرارا ومرارا ظهور فتنهٔ بغی وطغیان
ایله نیجه نیجه سلاطین وملوك عدالت سلوك پروردهٔ
نعمتی اولان عسکرك خار وخاشاك علو وغلو ایدوب
خلع ومقتول ونیجه نیجه سپهسالار نامدار وسر عسکر
دست غدر توابع عسکر ایله تلف ومتواریٔ خاك مذلت
ونیجه نیجه پای تخت دولت وخال چهرهٔ کشور وکرسیٔ
مملکت اولان بلاد معموره بلکه ممالك عدیده نار فتنهٔ
عسکریله یانوب یقلوب خراب ویباب اولدوغی متواتردر
وایضا طرز وطور قدما اوزره معسکر اولان جیشك کثرت
افرادینه وافراد عسکرك شجاعتلرینه وآلات حربیله مکمل
وکرکی کبی ملبس اولدقلرینه دخی نظر واعتبار واعتماد
اولنماز بلکه شرط اعظم وجملهدن الزم واهم اولان حسن نظام

وترتیب

وترتیب وانتظامدر زیرا بالجمله آلات واسباب حروب
وقتال فوق المرام حاضر وآماده اولسهده مادامکه
بر عسکرده حسن نظام وترتیب قوی الانتظام بولنمیه بو جمله
فائده ویرمیوب نظام وانتظام اوزره مؤکد الاساس عسکر
بالنسبة اقل قلیل دخی اولورسه انکله مقاومت حد امکانده
اولمدوغنه بداهت عقل شهادت ایلدوکندن غیری بو دعوا
تجربهٔ کثیره ایله ثابت اولمشدر خامسا نظام اوزره
اولان عسکردن هر فردده مقتضای حال ووقته کوره حرکت
دشمندن باری اجمالا هر حالده خبیر وآگاه اولمق ممکندر
بی نظام اولان عسکر افرادی ایسه کندوسی داخل اولدوغی
عسکرك دخی اجناس وافرادی حالنی تشخیص ومعرفت
واحاطهیه اقتدار حاصل ایدهمیوب ادنی قضا وخطا
وقوعیله بر جانب بر مقدار تشویش واختلال پذیر اولسه
درحال مرض فساد جملهیه سرایت ایدوب تماما احوال
عسکر مختل ومشوش اولور حتی عساکر قدماده بالدفعات
واقع اولمشدرکه پادشاهك ویا سر عسکرك آتی ودوهسی
سورچمکله دشمن جانبندن روح جیش اولان امیر وسردارك
خطا اصابت ایتدی صانوب دریا مثال عسکر دشمندن
روکردان واختلاله دوشوب دشمنه مغلوب اولمشدر

وبوندن اغرب مقدم ویا مؤخر ویا یمین ویسار جیشده
چالی چرپی میاندن فجئة طوشان قالقوب بعضیلرك
دابه لرینی اورکوتمکله بره دشمن باصدی دیو اشخاصك
شماتتی جمله عسکره اختلال ویروب وهر فرد فرار یوز
طوتوب وراه نجاته جان آتوب نیجه یوزبیك عسکره بوکونه
وسوایاق ایله هزیمت فاحشه واقع اولمشدر سادسا
اتفاق ارباب وقوف وارای اصحاب تجربه بونك اوزرینه
جاریدرکه عسکر بی نظامك غالبیت ومغلوبیتی قوت ومکنته
ورأی وتدبیره وجد وجهده منوط وموقوف اولمیوب وبوبابده
حکمت افلاطون تدبیر ارسطو رأی رزین بزرجمهر نافذ
وجاری اولمیوب عقلای عالم بریره جمع اولسه رأی وتدبیرلری
فائده ویرمك حیز احتمالدن دوردر زیرا حسن تدبیر وقدرت
وشجاعت وقوت عسکر وکثرت بهادران فی الجمله
عسکرده نظام بولندوغی صورتده فائده مند اولور بوکونه
ملکه واستعداد نظام بولندوغی وقتده محلنه صرف اولنمق
ممکن ورأی رزین وحسن تدبیر بوصورتده اصابت پذیر
اولمق مأمولدر النتیجه حسن ترتیبدن ونظام ماهو المرامدن
خالی اولان عسکرك نتیجهٔ احوالی وانجام وعاقبتی مجرد
بخت واتفاقه حواله اولنوب وغالب ومغلوب اولمق

امری

امری شق اوزره اولوب بوخصوص مطلق امور اتفاقیه دن
عد اولنمغله کاه بر وجه اتفاق فوق العاده مراد ومقصود
حاصل اولور کاه ادنی بهانه وخطا ظهوری ویا لکز بر شخصك
انقلاب حالی عسکر انجم شمارك کسر وشکستنه باعث وبادی
ولشکر قوی الاقتدارك انهزام فاحش ایله اضمحلالنه مؤدی
اولوب بوصورتده اسباب ظاهره ده کمال وقصوره نظر
اولنمیوب مجرد غالبیت ومغلوبیت متمردانه مقدره حواله
اولنمغه محتاجدر سابعا ملوك وسلاطین لشکرنده
حسن نظام وترتیب ماهو المرامك اعدامی مشغلهٔ عظیمه
ومصارف کثیره واتلاف بیت المالة باعث وخرابئ مملکته
علت مستقله ایدوکی شرح وبیاندن مستغنی بر امر بدیهیدر
پس بوجمله دن نظام قدیم وترتیب عتیق لشکر قدما
قصورنا محصور ومهلکهٔ عظیمه ومخاطرات کثیره ومحذورات
نامعدوده ایله آلوده حال ندامت مآل اولدوغی ظاهر
وآشکار اولدی تنبیه بالاده مسطور اولدوغی منوال
اوزره وجه الارض بالجمله ذراریٔ آدمه مسکن اولوب هر
جانب ابنای بشره جای اقامت وبرای وبحار کشت وگذار
اولنوب طوپ زمینك بر وجه اعتبار فوق وتحتی افراد
اجناس انسان ایله مالامال ایدوکی ثابت اولدقده عنصر

وتراب ومابرکره دن عبارت اولوب بو معنایی تفهیم ایچون
فن جغرافیا اربابی اولا ایکی دائره رسم ایدوب ایکیسی
بر کره دن عبارت اولمق اوزره طوب زمینی تصویر ایتدیلر
بعده روی ارضده واقع ممالك دنیایی ایضاح واعلام واقوام
عدیده واجناس متنوعه نك احوالی وفرقه فرقه اولوب
حکام وملوك وسلاطینه کروه کروه تبعیت وبانلرینه
جمعیت برله بر صورته افراغ ایلدکلری دولتلرك احوالین
افهام ایچون تماما کره ارضی قسمت اولیده دورت قسمه
تقسیم ایدوب اوروپا آسیا افریقا امریقا نامیله تسمیه
ایتدیلر وکره زمینده تخت نشین اولان ملوك وسلاطینك
کشورلری اقسام اربعه ارضده واقع واول دورت قسمك
بریکه وجه ارضك کزیده سی اولوب اوروپا نامیله مذکور
وکتب جغرافیاده حدودی ایله مسطوردر طائفه نصاری
بانلوکنه وفرق ملل مسیحیه ملوکنه مخصوص مسکن
اولدوغندن غیری سائر اوچ قسمندن باخصوص آمریقا
نامیله مشهور یکی دنیادن نیچه نیچه ممالك اول کروه مکروهه
وطن اولوب باقی ایکی قسم یعنی آسیا وافریقا سائر طوایف
وامم ملوکنه توزیع وتقسیم اولنوب ملت نصاری ملت
واحده وشرذمه قلیله ایکن روی زمینده منتشر اولوب

برمرتبه

بر مرتبه چوغلدیکه سائر طوایف وملل سوادینه بدل
اولمغه یاقلاشوب برالای طائفه پرنکبت بومرتبه ده قوی
همت اولوب اقطار ارضی کمیلریله کشت وکذار ومحیط
شرقی وغربیده نیچه داروديار مسلط اولوب الدیلر وملت
اسلامیه باخصوص دولت علیه عثمانیه ادامها الله
ظهور ایدوب شرزمه مرقومه آسیا قطعه سندن دست
تطاولی چکوب ایاغ اوزاتمه دن قالمشلر ایکن ینه اول طائفه
یدجبلت شرقه یول بولوب اول جانبده اقصای عمارته واصل
وچین وهند وسند بندرلرینه ظفر بولوب نیچه یرلری الوب
ضبط ایتمکله متسلی اولدیلر ومحیط شرقیده نیچه نیچه
مجهول الاحوال جزیره لر بولوب حوزه تصرفلرینه ادخالیله
قوت بولدیلر اهالی اسلام ایسه طوایف مرقومه نك
حالندن بالکلیه غفلت ومسامحه وعدم مبالات برله
بو طائفه نك دیاریمزه قرب وشهرتی ایله عداوت دینیه
ونفرت عادیه سبب اولوب اول کروه مکروهك سلاطین
وملوکی اخباری تتبع اولنمق مهمه سندن کلیتله اعراض
اولنمش تعصب محض اختیاریله جهلی قبولدن عدول
اولنمیوب دولت علیه ایله همجوار اولوب رصد فرصت ایله
هرآنده دولته سوء قصد اوزره عداوت درونلری درکار

اولنلردن هربرینك آيين بد سلوكى ومقدور ومقدارى
وكيفيت احوالى بالمك اهم مهامدن غفلت اولنمغله شرزمهٔ
قليله ايكن كثرتلرينه مغلوب ومقهورلر ايكن غلبه لرينه براقليمه
محصورلر ايكن عالمه انتشارلرينه باخصوص نظام دولت
نحوست انجاملرنده مشاهده اولنان طرز وطور حكيمانه لرينه
وتدبيربلاد وتنظيم امور عباد وتعمير ممالك وآبادانىٔ ملك
ومملكتلرنده دستورالعمللرى اولان قانون وقاعدهٔ رياسيه
وسياسيه لرى وحفظ وحراست ملكلرنده اولان عادتلرى
باخصوص برقاج سنه دنبرو پى درپى با تقدير خداى دولت
قاهرهٔ عثمانيه عسكرينه صورت غلبه ده كورندكلرينه
باعث وبادى اسباب وعلل نه ايدوكندن غافل وبومهمه بى
فكر وملاحظه دن رجال وناس عاطل اولمرايله دفع مضرتلرى
وسد باب فسادلرى اميديله احواللرى جمع ودرج اولنمق
اشد احتياج ايله محتاج اولدوغى ظاهر اولدى تاكه
اسلاميان بوطائفهٔ اهل نيرانك احوالندن كليتله غافل
وجوارلرنده اولان اعداى دين وبدخواه دولت امورنده بى
وقوف وجاهل اولميوب بوخواب غفلتدن اويانه لر ومن بعد
بصيرت اوزره حال واحوال دشمندن خبير وآگاه وترتيب
قريب ونظام جديد ايله عجيب الاساس بديع البنيان احداث

ايلدكلرى

ايلدكلرى نظام جديد جيشيه وخدعهٔ حربيه وحيل
عسكريه لرينه اطلاع تام برله بلاد اسلاميه استيلالرينه
وممالك اسلامى دارالكفره ضم والحاقلرينه غفلت ومسامحه
وبالجمله احواللرينه وقوف واطلاع تحصيلنده تعصب
محض اختياريله جهلى قبولدن عدول وتكاسل وعدم
مبالات ايله افساد ملك ودولته طريان وجريان ايدن
اموردة تسامح جوازنى شايسته كورميه لر پس زمان اولدن
ابتداى طلوع محمديه يه كلنجه ملوك وسلاطين پيشين
وپسين عسكرلرى بالاده مسطور نظام بى انتظام وترتيب
تشويش ارتسام اوزره تجمع وتجسم وتجند ايدوب ومعتاد
ومراعات قلدقلرى صورت حروب وقتال اختلال مآللرى
دخى مهالكات عظيمه ومخاطرات كثيره واختلالات
واختلافات كوناكونيله انجام ندامت ختامه مقرون اولديغى
ظاهر اولدقده حسن نظام وترتيب پر انتظام ايله منتظم ومرتب
عسكرك حسن حال ظفرمآلى سعادت دستكاهى نمايان
وحسن نظام وترتيب ماهو المرامه رغبت ومراعاتنده حصولى
محقق منافع بى شمار كالشمس فى وسط النهار آشكار اولمغله
بودعوى اگرچه مستغنى عن البياندر لكن نيه غفلت
شايسته كورلميوب كمال بصيرت ايله تيقظ وتنبه لازم ومهم

وحزم واحتياط زمانمزده فرض وواجب رتبه سنده اولمغله
بعض منافع بو محلده كشيدهٔ سلك سطور قلنمغله تكرار
وتكرار ذكر و يادا اولنمق مناسب عد اولندى تذييل اكرچه
هر حالده فتح ونصرت وهر مشكله وصول وظفر واعدايه غلبه
مجرد اول واهب مطلق وفياض على الاطلاق جناب حق
جل شانه و عم نواله حضرتلرينك الطاف مالانهايه لرندن
قوللرينه عنايت وخلافت وسلطنت وملك ومملكت ارادت
عليه سندن بخشايش وعطيه وعزت ومذلت مشيت
ازليه سنه منوط حكمت خفيه وغالبيت ومغلوبيت قضا
وقدرينه موقوف اسرار پر حكمتدر ولكن هر امرك ظاهرده
حصولى وهر عروس مرادك كتم وعدمدن منصهٔ
ظهورده جلوه كر اولمسى مجرد اول خداى متعالدن
اسبابنه تشبثه حواله اولنمش وعادة الله بونك اوزرينه جارى
اولمش اولدوغنه بناء نظام بنياد وانتظامى حسن نظام ايله
مؤكد واساس بنيان اجتماعى واعضاى اتفاق واتحادى
ترتيب وتركيب مصون الاندراسيله مشيد ومستحكم اولان
عسكر ظفر مآب اتفاقدن خالى عسكر مختل النظام اتحاددن
برى ضعف تركيب مشرف انهدام سريع الانقلاب سقامت
نهاد واعدانك سبب متانتى وباعث دوام وثباتى اولان طرز

وطورندن

وطورندن وحيلهٔ حربيه وخدعهٔ عسكريه سندن غافل
ومتكاسل اولان عسكره بهر حال غلبه ايده كلدوكى ظاهر
وآشكاردر تعداد المنافع بر وجه اجمال اولا عسكرك حسن
نظام راسخ البيان وترتيب ماهو المرام حبل متين انتظام بى
انفصامندن مطلب اعلى ومقصد اقصاى اعلا وادناعدوى
بدكانه غلبه برله كامياب وبو سعادته ظفرياب برله كامران
اولمغله حسن نظام وترتيب متانت ارتسام اوزره حركات
وسكناتى اعتياد ايدن لشكر ظفر مآثر اكثر اوقاتده نصرت
وغلبه يه موفق اولمق بالمشاهده والمعاينه ثابت اولان
قضاياى يقينيه دندر ولكن ترتيب ونظامده مقدور ومقدارده
مساوى اولان ايكى عسكرده غلبه امرى رأى رزين وتدبير
اصابت آيين غالب اولدوغى جانبه حواله اولنور والا انتظام
عسكرنه طرفده زياده اولورسه بر مقتضاى ظاهر دلارام
ظفر وغلبه ينه اول جانبه جلوه كر ظهور اتمكدر حتى طوب
وتفنكى جبه وجوشنى ترتيب ونظامى صفوف رجالى مساوى
وقاعدهٔ حروب وقتالى مطرد افرنج طائفه سى جنكلرنده
بوكونه حالات واقع اولوب كاه اولوركه حسب المساوات
غالب ومغلوب معلوم اولميوب دورادور مجادله ومقاتله
ومخاصمه دن نتيجه ظهور اتميوب ايكى جانبك عسكرى

کبیر وچکلورکاه اتفاقامیدان معارکه‌ده برطرفك ضبطنه عاید
اولمغله بوقدرجه فرصت غالبیت نامیله افتخار وسیله اولور
ثانیا اول دولت سلطنت که عسکری حسن نظام وترتیب
ماهو المرامیله منتظم ومرتب اوله اول دولت وسلطنتك
عسکرنده واهالی رعایاراسنده بغی وطغیان فتنه سینك
ظهوری وحدوثی بلکه وقوعینك امکانی عامهٔ عقلا عندنده
مسلوب الاحتمالدر تنکم اقلیم اوروپاده واقع اولان ملوك
متعدده‌نك دولتلری بوقضیه‌ده دلیل کافیدر حتی کتب
تواریخلرنده مسطوردرکه اقلیم اوروپاده جمله‌دن اول ظهور
ایدوب اشتهار بولان رومه سلطنتیدرکه روما شهرینك
بانیسی واول دولتك مؤسسی اولان رومولوش نام کمسنه‌نك
اسمیله تسمیه اولنمشدر شهرمزبور تاریخ میلاد حضرت
عیسی‌دن بشیوز یتمش ییل مقدم بنا ودولتلری دخی اول
اثناده وضع بنیانیله تأسیس اولنوب حاکملرینه ایمپراتور
القابیله عنوان ویرمشلرایدی لفظ مرقوم لاتینی اولوب
وضعنده امرایدیجی فرمان فرمای معناسنه اولوراصطلاحده
جمله ملوك نصارانك باشی ملك الملوك سلطان السلاطین
پادشاه وشهنشاه معناسنه دخی استعمال ایدرلر سائر
فرق نصارانك قراللری ایمپراطوره اکثریا سرفروایدوب

انقیاد

انقیاد ومتابعت کوستررلر چونکه بوروما دولتنك دخی مبادی
وضع وبنیادی ملوك وسلاطین پیشینك قانونلری اوزرینه
طرح اولنوب عسکرلری طور وطرز قدما ایله
مختل النظام ومشوش الترتیب ایدی میان عسکرده
پی درپی ظهور ایدن فتنه ایله احوال ناس مختل النظام
اولوب روی زمینده جملهٔ بلاده زینت وشهرتده غالبیت ایله
مفتخر ومباهی ملل نصارانك مابه الافتخاری حالا ریم پاپاسی
اولانلرك مقر حکومتی روما ایمپراطورلرینك تخت قدیمی
لسان خواصده رومیة الکبری اسمیله ولسان عوامده قزل
الما نامیله شهرت شعار بویله برشهر عظیم عاقبت نار فتنهٔ
عسکریدن یانوب ییقلوب حالا اکثر یرلری خراب قالمشدر
بعد زمان ایمپراطورلق دخی کندولرندن منفك اولوب کاه
فرانچه قراللرینه وکاه غیرلره انتقال وروما خلقی اولان
قوم لاتین دخی منقرض اولوب انجق کتابلرده نامی
قالمشدر میلاد حضرت عیسانك بیك ایکیوز یتمش سکز
سنه‌سنده روما ایمپراطورلغی ممالك اوروپادن اووسترییا
مملکتی ملکنه یعنی نمچه طائفه‌سی بکارینه انتقال ایدوب
ابتدا بوقومدن رودولفوش نام اووستریالی ایمپراطور اولدی
تاریخ کتابه کلنجه دورتیوز اللی طقوز سنه مدتده بروجه

مناسبتجه ایمپراطورلق اولاددن اولاده انتقال ایله نمچه
جاسارلری خاندانندن قرار ایدوب حالا نمچه جاساری اولوب
یکرمی برنجی ایمپراطور اولان التنجی قارولوسنه کلنجه اووستریا
خاندانی جاسارلرک وفاتلری اثنالرنده ارککل اولاددن خالی
اولمیوب ایمپراطورلغه بیکانه‌دن دخل وتعرض واقع
اولمامشدر انجق شمدی که نمچه ایمپراطورینک هنوز ارکک
اولادی ظهور ایتمیوب کندوسی واهل ایمپراطوریچه
دخی بعض عوارض سببیله ولد ظهورندن رتبهٔ یأسه
وارمشلر درغالبا بو اثناده بونلرک تقریبیله ایمپراطورلق
بناسی بادانقراضله تزلزله ویاخود دیکرانه انتقاله تقدیر
ازل تعلق ایتمش اوله کذلک حالا پای تخت سلاطین آل عثمان
محسود ملوک زمین وزمان بلدهٔ طیبهٔ قسطنطنیه دامت
زین عمارتها مادام النهار واللیالی قائمه زمان سابقده
رومیة الصغری نامیله روميان طائفه‌سی ایمپراطورلرینه
جای اقامت ومقر سلطنت اولوب بونلر دخی صاحب قدرت
وحشمت بر دولت ذی شان وشهرت ایکن اهالی مملکت
وعسکریده ظهور فتنه‌دن بر آن خالی اولمیوب تنظیم امور بلاد
وضبط وربط طوایف عسکر وبسط وتمهید قوانین حروب
وقتال اهم مهامندن غفلت ومسامحه برله سدباب فساده

بالاخره

بالاخره بازوی اقتدارلری شکسته وآب روی دولتلری
اولان وفاقلری شقاقه تحویل وکثرت اختلافیله تاب وتوانلری
ضعفه مبدل اولمغله انجامنده بالکلیه خصمه مغلوب وایللرده
جمله محکوم اولوب دولتلری ختام زوال ایله مختوم اولدی
الحاصل اقلیم آوروپاده حروب وقتالده طرز وطور عجیب ایله
تجهیز وترتیب عسکرده رسم جدید وآلات وادوات
حربیه‌ده شکل غریب ظهوریله فن حرب وقتال مغایر
پیشین برصورت بدیعه‌یه افراغ اولنوب اقلیم مرقومده
واقع ملوک ومللدن صغیر وکبیر قلیل وکثیر بو فن غریب
ورسم عجیب ونظام جدیده رغبت ایدنلر لاجرم خصمه غالب
اولدیلر ویاخود باری ملک ودولتلرینی دست تطاول
دیکراندن حفظ وحراسته اقتدار حاصل ایتدیلر تکاسل
وتهاون ایدنلر لامحاله مغلوب واخره محکوم اولدیلر ثالثا
بر دولتک عسکری روابط نظام برله مربوط وضوابط
وسلسلهٔ ترتیب بی انفصام ایله مقید ومضبوط اولسه
اول دولتک رعایا وبرایاسی هر وقت وزمانده آسوده حال
ومرفه البال اولورزیرا اصول نظام عسکر وبناء تجهیز لشکر
حکمت اوزره مبنی بر علم راسخ البنیان جلیل البرهان درکه
رشتهٔ قیود وشروطی ماند سلاسل آهنین متین ومستحکم

اولمغله مختلفة الطبايع متباينة الطينة افراد طوايف
عسكردن صالح وطالح وشقى ومطيع ابطال وبطال شرير وخير
عموما بونكله يديلور وضبط وربط اولنور بر مرتبه ده كه نيجه
بيك اجناس ناسدن مجتمع عسكر بر يتشمش باغ ايچندن
مرور وعبور ايتمك اقتضا ايلدكده توشه ايدنمك آرزوسيله
باغك بر حوشه سنه افراد عسكردن بر فرده تناول ودست
تطاول ايتدرمك امكانى متصوردر علما وحكمادن
متقدمين ومتأخرين اولان محققينك نظام عالم وبقاى
انتظام امور بنى آدمده اتفاق اراى اصابت اراللرى بونك اوزرينه
جاريدركه بر دولتك ساحهٔ دائره سنده موجود افراد ناس
ماند چار عناصر دورت اركان واصله انقسام ايله بدن دولت
تركيبنه قوت ومزاجنه تقويت ويرمك كركلردر يعنى جميع
ازمانده وجه آسان وطريق احسن ايله اسلوب حكيمانه اوزره
امور مهام دولت منضبط اولمق مصلحتى ايچون خلقك
بر صنفى اصحاب سيف وبر صنفى اصحاب قلم وبر صنفى اصحاب
حرث وزراعت وبر صنفى ارباب حرفت وتجارت اولوب
بو جملهنك زمامى ايادئ ملوك وسلاطينه تسليم اولنه وچهار
اركان دولتك ركن اعظمى اصحاب سيف صنفيدر وبونلر
ملوك وسلاطين وانلرك نوابى ووكلا ووزرا وميرميران

وسائر

وسائر ضابطان وبالجمله طوايف عساكردر بونلرك عهدهٔ
ذمتلرينه فرض وظيفهٔ مالزملرى اصحاب قلم صنفندن
علما وحكمانك مجرد رأى وتدبيرينه مراجعت ايله جميع
اصنافى ضبط وربط ايتمكدر تا كه بو صورت مرغوبه اوزره
قانون عدالت وحسن سياست ايله رعايانك وجميع اصنافك
امورينى تسويه وتنظيم ايتمش اولالر كفار دوزخ قرار
ميانلرنده بو قاعدهٔ پر حكمتە كمال مرتبه ده رغبت وحفظ
ودوامنه جد واهتمام برله بر كونه استحكام ويرلمشدركه ملوك
نصارى ديارنده بر قرالك عسكرى مسافهٔ بعيده ده بولنان
دشمنى ايله مقابله قصديله بر آخر قرالك اولكه سندن كذره
محتاج اولسه عسكريدن بر فرد بر كمسنه دن كرها وجبرا
بكدانه بيضهٔ ديك المغه زهره سى اولمامق مرتبه ده طوايف
عسكرلرى مضبوط ومربوط اولمغله بو مقوله عسكرك
تو اددە بناء مرور وعبورينه احيانا اذن ويره كلمشلردر خرج
وحوايجلرى اقچه لريله كوريلوب بو قدرجه ثقلتلرينه تحمل
ايدرلر رابعا خزينه نك كثرت ووفرتيله اجتماعنه باعث
وعدم ائتلافنه بادى اولورزيرا بو كونه نظام وترتيب اوزره تحرير
وتجهيز اولنمش عسكر بر ايشه كوجه بولشميوب وكار وكسبه
قارشميوب مجرد ليل ونهار عهدهٔ ذمت عسكريه واجب

خدمت لازمه سیله مشغول ومقید صیف وشتاده بلکه
هرانده حاضر وآماده بولنوب جوانب دولتده دشمن ظهور
ایلسه درحال دشمنه قارشو حرکت وعزیمته مهیا وعناد
ومخالفته بردرلو قادر اولمیوب فی الحال محل مأمون واصل
اولورو بوتقدیرجه نوازش خاطر ووعد ووعید لریله وبی وقت
وزمانده نیجه نیجه مصارف واتلاف بیت المالیله مجددا عسکر
جمع وتحریر بوتدارکنه احتیاج قالمز خامسا عسکریدن
عسکری اولمیان بلکه بالاده مسطور اصناف اربعه افرادی
بری برندن تفریق وتمییز اولنوب هرفرده ماوجب علیهسی
تکلیف اولنوروبرصنف اخر صنفك ذمتیله مثلا سپاه
رعیت ایله ورعایا جنك ایله جبر وکره اولنمیوب بوقانون
حکمت احتوایه اهتمام ایله مملکت معمور وجملۂ عباد الله منتظم
الاحوال وآسوده حال اولور سادسا عسکر کروهی هرنه مرتبه
ده وفرت وافرادی لشکر هرنه کونه کثرت اوزره دخی اولورسه
حسن نظام قوتیله مضبوط وجوز معدود مثلو
معین المقدار ومعلوم العدد ومتعین الاشخاص کمیت وکیفیتی
هرحالده نمایان اولوب حضرده وسفرده عسکری اولمیان
عسکری یه قارشمیوب ولباس مشابه ایله انلره تقلید
واختلاط ایتمیوب هرحالده مباینت ومغایرت شرطنه

مراعات

مراعات اولنور وعسکری ایله عسکری اولمیانلرك بیننده
مشابهت والتباس حضر وسفرده موجب فساد باخصوص
اثناء سفرده مجرد اختلال واختلافه وقحط ومضایقه یه باعث
اولوب اکثر اوقاتده انهزامه باعث اولدوغی عقلانك
تجربه سی برله معلوم اولمشدر باب ثانی اجمالا منافع فن
جغرافیا بیاننده در ارکان دولت اولان رجال ذی شانه
دائرۂ دولتده واقع ممالك وبلاد وقلاع وحدود وسنور
واحوال سرحد وهرطرفده جوار دولتده واقع اتصالات
وانفصالات ممالك اعدا وقرب وبعد وسهولت وصعوبت
طریق واحوال بر وبحر وانهار وجبال وحال اقوام
متمکنه فی الجمله معلوم اولمق لازمۂ حالدر تا که مهام ممالك
وانامده وفتق ورتق مبهمات سلطنتده وارد وصادر اولان
رأی وتدبیر قرین اصابت اوله فن مرقومك ایسه موضوع
ومبادیسی معرفت اشکال ممالك وبلاد وعلم مسالك ومسافات
ووقوف احوال واقوام متمکنه اولمغله بوجمله یه موصل بر
شاه راه حقیقدر اهالیٔ اسلام اوزرلرینه کفار بدکار
وسائر اعداء دولت اولنلر ایله جهاد فرض اولوب مجاهدان
غازیان ضمیم الاجتهاده بر وبحر معرفت دار ودیار اعدا
اهم مهام جهاددن اولدوغی ظاهر واشکاردر فن مرقوم

ایسه فی الحقیقه معرفت دار و دیار کفان رهنما بر دلیل حاذق
و وصول مرامه هادی و رسم راه و منازلدن خبیر و آکاه بر
مرشد عارفدر مدبران دولت اولان رجال ذوی البصائره
و راغب رغایب سیاست و ریاست و طالب مدارات
عدالت اولان حکام حقیقت شناسه دوربینلك دوراندیش
و عاقبت اندیشلك و هر وقت و حالده سرکذشت عالمدن
و وقایع اقوام زمین و زماندن خبیر و آکاه اولمق لازمهٔ شانلری
اولوب فن مرقوم ایسه بو بابده بو مرآت عالمنما واحوال
اقوام زمین و زمان انده نمایان بر جام جهان نمادرکه بو مافیو ما
روی عالمده وقوع بولان حوادث روزکارك صدق و کذبی
انده آشکاردر زیرا بالجمله معمورهٔ آفاقده متمکن ملل و قبائلك
سمت و جهتلری و یرلرینك اتصال و انفصاللری و قرب
و بعد مسافه و مسالکلری و سائر نیچه احواللری بونده متعین
و متبین اولمغله فیمابینهم وقوعی ممکن و یا محال اولان امور
هر حالده ظاهر و نمایان اولوب تشخیص و تمییز اولنور مثلا
مسقو چاساری هند شرقی یه مستولی اولمش دینلسه
هیئت ممالك عالم ایله آشنا اولمیان اشخاص درحال وجود و یرر
لکن آشناء فن اولان خواص ما بینده واقع مسافات بعیده
و اختلافات ملك و ملل و وادیانه نظر قلدوغی برله بو امر

محالاتدن ایدوکنه قطعا و جزما حکم ایدر کذلك مسقو
عسکری کیلانه کتمش دینلسه آشناء فن اولان مسافهٔ
ما بینه نظر ایدوب بحر خزر بو یولده شمالدن جنوبه طولانی
واقع اولمش بر بحر عظیمدر و بحرك اطرافنده متمکن ملل و قبائل
اختلاف اوزره اولمغله قره دن اکرچه دشوار الحصول
و بحر یله دخی صعوبت و مهلکه یی متضمن ولکن بوجمله برله
حد امکانده اولان بر معنادر دیو حکم ایدر انجق لهستان مملکتنه
عسکر کوندرمش دینلسه اتصال اوزره اولدوغنه نظر
اولندوغی برله بادیٔ نظرده امکانیله جواب و یریلور امت
خیر البشر اولان ملل اسلام مسکنلری ممالك محروسهٔ
عثمانیه یه محصور اولمیوب تماما روی زمینه منتشر و نیچه نیچه
طوایف ملوکه منقسم اقطار ارضده ممالك بعیده لرده متمکن
اکثریاری برلرندن بی خبرلر و بو تقریبله بری برلرینه
امداد و اعانتدن عاجزلر اولوب نیچه لری زیردست تسلط
کفارده بیچاره و درمانده و مأیوس قالمشلردر فن مرقوم
ایسه فی الحقیقه بر آیینهٔ مجلادرکه تماما روی عرضده واقع
اقوام عدیده و امم متنوعه نك احوالی و ادیانی انده ظاهر
و هویدادر مأمول اولنورکه بو فنك رواجنه همت اولنسه
عالمده انتشار و شیوع بولوب اقطار زمینده متمکن طوایف

موحدین بری برلرندن خبردار اولوب قوت قلبلرینه واتحاد
واتفاقلرینه وبوطریقله دست تسلط کفاردن نیچه لرینك
خلاصلرینه واسلامیانك دار ودیارلرینه نسبت دخی
اتصاللرینه وانجامنده بالجمله بر پادشاه ذی الاقتدارك
زیر جناح حمایه سنده اجتماعلرینه وسیله اولا براً وبحراً
مسافرت ایدن عساکر وتجار وباخصوص ملاحین
وبحریون طوایفی مسافات بر وبحری بیلمکده وقرب وبعد
اعدایی تشخیصده وگردابات وصیغلردن احترازده وکید
ومکر اعدایی فهمده و پوصولردن اجتنابده وشدت روزگارن
مخالف یرلره دوشدکده واقع اولدقلری محلی بیلمکده
وطریقلرندن نه مقدار چقدقلرینی تحقیق ایلمکده
وروزگارلری وبالجمله سواحل وجزایر یوللرینی معرفتده
فن مرقومه نه مرتبه ده محتاج اولدقلری تفصیل وبیاندن
مستغنیدر باخصوص همم بی همتای رجال ذوالبصائر
عاقبت اندیش ایله دولت علیه نك عدیم السبق والمثل
کماله رسیده بویله بر دونمای همایونده علوم بحریه یی
وفنون دریایی مبین ومفصل خریطه لر و پورتولانلر ومدون
کتب بحریه لر بولنمیوب اق دکز وقره دکزده توکلی وسرسری
کزمك وفرنك قارطیلرینه محتاج اولمق شایسته دکلدر

فن

فن مرقوم ایسه فنون قدیمه دن اولوب علمیسی نیچه کتب
اسلامیده مسطوردر ولکن عملیسی تسطیح صحایف وتصویر
خرایط وجرایدایله بیانه موقوف اولوب طائفهٔ نصاری
رسم وتصویر ایله باطنندن ظاهره وقوتدن فعله کتوروب
آز زمانده چوق فائده تحصیل ایلدکلرینی انکاره مجال یوق
زیرا بو فن سببیله هیئت ارض ومایی فهم ایدوب هر جانبه
دوان اولدیلر ویکی دنیایی بولوب متصرف اولدیلر وهند
شرقی یه یول بولوب نیچه ممالك اسلامیه وغیریه
مستولی اولوب قبضهٔ تسخیره کتوردیلر وتماما کرهٔ
ارض ومایی کشت وگذاره اقتدار حاصل قلدیلر فن
مرقوم توسیع دائرهٔ دولت اسبابندن اولدوغی نمایان
حتی مأمون خلیفه ترجمه سنه همت ایدوب لسان
عربی یه ترجمه اولنوب بعض مسالك ممالك کتابلرنده اطوال
وعروض بلادی بیان ایله کذا فی رسم المعمور دیو ترجمهٔ
مرقومه یه حواله ایدرلر لکن بو فنك عمل وشیوعی انجق
بسیطه لرده وقارتیلرده رسم وتصویره توقف وانلرك دخی
صحت وکثرتی بصمه فنی ایله همته موقوف اولوب قلم رسام
وکتاب ایله وجودپذیر اولمق حیز امکانده دکلدر یکی دنیایی
کشف وتحقیق ایدن قولون نام قپودان علم حکمت وهیئتده

ماهر اولوب روز و شب عقل و فکری فننه مصروف و اشکال
بر و بحری مبین قارتیلر رسم و تحریر ایله اموال و ایامین مبذول
ایدوب عاقبت ملل و ملوک نصاری یه قیامته دکین
فراموش اولنمز بر خدمت ایلدی زیرا دورادمدن برو بانمدک
و بر فرددن خبری اشدلمدک بر دنیایه ظفر بولملرینه و شرقا
و غربا نیجه ممالک و اراضیء معلومه و مجهوله یه مالک اولملرینه
و روی ارضی و اقطار زمینی و بالجمله براری و بحاری سیر
برله کشت و کذار طریق بولملرینه دلیل اولدی مأمول
اولنور که فن مرقومک دولت علیه ده ظهوری شرقا و غربا
توسعهء دائرهء دولته مؤدی اوله عبرتنمای عالم و بصیرت
فزای بنی ادم اولان علم تواریخ حد ذاتنده بر علم رفیع القدر
و جلیل الاعتبار و مداران دولته علم و معرفتی واجب و لازم
بر رهبر حقیقت پرور اولدوغی بیاندن مستغنی در فن
جغرافیا ایسه علوم تواریخک ضبط و ربطنه مدار عظیم
و طریق سهولت رهین اولدوغی ظاهر و نمایاندر زیرا ابتداء
خلقت حضرت آدمدن بو انه کلنجه سرکذشت بنی
ادمه و بالجمله وقایع و حوادث روزکارک علم و اطلاع
تحصیلندن سودمند اولمق ارزو و اشتیاقنده اولان ارباب
معارف کتب تواریخده بر قوم و قبیله نک حال سرکذشتنی کوروب

واشندکه

واشندکه فی الحال صحایف جغرافیایی اچوب اول قوم
و قبیله نک مسکنلری اولان محلی بولوب نظر ایلدکده
وارمش و کورمش و وقعه ده بولنمش مرتبه ده واقف احوال
و قضیه صحیفهء دل و دروننده محفوظ و ثابت و برقرار اولور
ممالک زمین براولوشهرک خانه لرینه نسبت اولنوب اکر
بتقدیر الله تعالی اول شهرده احراق ظهور ایلسه اول
شهرک اطراف و زوایاسن و اسواق و اکنافن و احراق واقع
اولدوغی جهتک قرب و بعدین تشخیص ایتمین صاحب
خانه بو قضاء مبرمدن احترازو نجات و سلامت اسبابنی
اختیار ایدهمز کذلک جهات ممالکدن و دائرهء دولته
اتصال و انفصال و قربیت و بعدیت اوزره اولان دوست
و دشمن یرلیندن باری اجمالا خبیر و اکاه اولمیان صاحب مملکت
مکر و کید اعدادن و جوار دائرهء دولتنده ظهور بولان فتنه
و فساددن امین اولمیوب دفع و رفعی تدارکنده زحمتلر چکر
و حین ننده تالوراشنا سفرده عزیمت مراد اولندوغی جانبک
طریقلری فی الحال تفصیل و بیان و عزیمت مراد اولندوغی
محله وارنجه مابینده واقع اولان مسافه و منازل ساعتلریله
و صحرا و جبال دربندلریله و انهار و میاه جسرلریله
و عقبه و بوغازو بالجمله مابینده واقع اولان بلاد و قری

ومنازل ومراحل امم ورسمیله تحریر و بصمه قلنوب رجال
وغیریدن هر فرد بر نسخه تحصیل وهر بار نظر ایلدکده راهی
اولدوغی طریقك سهولت وصعوبتنی ومنزلك قرب وبعدنی
وسائر احوالنی بیلمك ومقتضاء حال ومقامه کوره حرکت
ایلمك دلائلی فن مرقومه موقوف وانك خاصه ومنافعندن
معدوددر وجه مشروح اوزره فن مرقومك منافعی بی حد
وبی شماردر انجق خفی بیورلمیه که اشبو عرصه گاه فسیحة
المسالك عالمده واقع ممالك وقلاع وبلاد من کل الوجوه
واقعه مطابق رسم وتصویر وتحریر قوت بشریه دن خارج
بر امردر بلکه بر مملکتی ویا خود آستانهٔ سعادت مثللو بر شهر
عظیمی هزار مهندس حاذق مساحه وایلرایله اولچوب
تحریر وتسطیح ایلسه من کل الوجوه واقعه مطابق رسم وتحریر
حوصلهٔ طاقتدن دور بر امر دشواردر اول سببدن اشکال
ممالك وبلاد خارطه‌لری بعض خبط وخطادن خالی اولمیوب
بالجمله ملوك نصاری نیچه مدت بو بابده صرف مقدور
قیلوب هنوز کندی مملکتلرینی صحت اوزره تحریر وتصویره
امکان بولمدیلر اسلامیان ایسه کندو مملکتلرینی دخی رسم
وتصویره صرف همت قلمدیلر واطوال وعروض کتابلری
دخی خطادن خالی دکلدر ولکن ما لا یعلم کله لا یترك کله

مقتضا سنجه

مقتضا سنجه بویله ایکن ترك واهمالی روا کورلمامشدر
وبو حالیله منافع کلی وفوائد نا محصوری تجربه ومشاهده
اولنوب بو فنده تقریب مقام تحقیقه تنزیل قلنمشدر
فی الواقع عادت عالم بویله درکه ایکی دولت بیننده بعض
ممالکی قسمت ویا تحدید لازم کلوب حدود امری مکالمه
ومذاکره اولنمق اقتضا ایلسه من کل الوجوه ممالك
احوالین صحیفهٔ درونده حفظ ایلمك امر دشوار اولدوغی
کبی من کل الوجوه مجهول اولان یرلر خصوصنده مناقشه
ومباحثه همان جربزه‌یه مؤدی اولمغله بو امر خطیره
وواجب دقت واهتمامه مأمور اولان وکلاء دولت اول طرفلرك
خارطه‌لرینی تحصیل ونظر ومطالعه وانلردن مطلوب
اولان محللرك وضع وهیئتی وکیفیت اتصالات وانفصالاتی
وقرب وبعدی ومسافهٔ امتداد واعتراضی وسائر احوال
لازمه‌سی معلوم ایدینوب مذاکره‌یه مکنت حاصل ایدر
ولکن تحدید قطعی ونصب علایم ایله بالجمله حدود تفریق
وتمییز رتبه‌سنه کلدکده چون هر محل واقعه مطابق رسم
وتعیین اولنمق خارج قوت بشردر پس بو حالده خارطه‌لر ایله
اکتفا اولنمیوب یرلودن اول طرفلره وقوف تامی اولان
کمسنه‌لر احضار واستنطاق وتقریرلری خریطه‌لر ایله

تطبيق وتوفيق قلوب بو وجهله خطا وغفلتدن تحاشى
اولنه كلمشدر فلله الحمد والمنه دولت عليه ده مسالك
ممالك واطوال وعروض كابلرى كثرتنده وارباب معرفت
وفطنت وفرتنده واصحاب هنرك اثار جميله يه ميل و رغبتى
حاضر وآماده اولوب مأمولدركه بوفن مرغوبك اساسى
تأسيس وبنيادى تمهيد اولنوب صعوبتى تسهيل وتسويه
قلندقدن صكره وقوع بولان سهو وخطالر فضلانك ادنى
اهتماميله اصلاح ومحسود جميع ملل وملوك عالم اولمق اوزره
برصورت مستحسنه يه افراغ اولنه باب ثالث ملوك نصارى
عسكرى وفنون حربيه ده قدمايه مغاير فن جديدلرى وطرز
وطور جنكلرى بياننده در تمهيد سنين سالفه ده طوب وتوفنك
خوزيان ملت نصارا ده قلت اوزره اولوب قتال وجدال سيف و
شمشير خونريزه حواله شمشير بازلقده ايسه ملل اسلام جمله يه
غالب اولوب بو فنده قوت قاهره وقدرت باهرۀ اسلاميه يى
تماما روى ارضده متمكن ملل نصارى مشاهده ايدوب
خوف وهراسه دوشديلر وبو غم والمدن نيچه زمان حيران
وسركردان علاجنده هرجانبه دوان ودفعى تداركنده هرطرفه
پويان صرف مقدور ارقلديلر اولا طوب وتفنك وساير
آتشين ادواتى كماله ايركورمك تدبيرنه تشبث بعده عسكر

اسلامك

اسلامك وباخصوص عساكر عثمانيه نك شدت ومهابت
اوزره اولان حمله وهجوملرينه طاقت كتوره ميوب بو قضاء
مبرمه حائل اولور برطريق بولمقده مشورتلر وبى حد حصر
رأى وتدبيرلر قلديلر عاقبت سعى وكوششلرى وقضاياى
اتفاقيه لرى بو نتيجه يى منتج اولدى كه طوب وتفنك واوروجبه
خانه لرى كمال بولدقدن صكره لشكر منحوسلرى دخى برنظام
تام وترتيب قوى الاركان ايله مرتب ومنتظم اوله كه لشكر
طائفه سى اولوم خوفنى انديشه يه وفرار طريقلرين فكر
وملاحظه يه مجال بولاميوب خواه وناخواه جنكه قيام
واقدام ايله لامحاله مجبور اولالر بعده اثناء مقابله ده جنكه
متهيئ صفوفلرى برنظام مؤكد الاساس ايله مستحكم
اوله كه عساكر اسلامك رعد مهيب وبرق هاتف كبى شدت
وهيبت اوزره معتاد حمله لرينه اول ترتيب حائل وهجوملرينك
دفع ورفعنى اول نظام ضامن ورهين اولا وبو امورده جد
واهتماملرى بررتبه يه واردى كه نظام وترتيب عسكر
احوالى فيمابينهم برمستقل علم افراغ اولنوب بو بابده كتب
تدوين اولندى پس بو جمله دن بالبداهه عيان
وبالمشاهده نمايان اولدى كه عساكر عثمانيه لشكر منحوس
كفاره حمله وهجوم ايلدكده حمله وهجومه مانع وبو حركت رعد

وبرق مثالیله کفارك صفلرینه وصول ودخولی دافع مجرد
لشکر کفارك اثناء مقابله ده واقع مشید الاساس
ومستحکم البنیان نظام غریب الشکل وترتیب بدیع الطورلیدر
حتی لشکر کفاردن نیجه نیجه ضابطان وسرکارده اولان
اعیان واحوال عسکر ایله اشنا ارباب مهارت ایله کوریشلوب
مدارا ونوازش خاطرلری طریقنه سلوکیله مذاکره
ومواضعه اوزره معامله برله بوسره وقوفه وبوحکمته
اطلاعه اهتمام تام قلنوب بالجمله اتفاق ارای وقضایای
اتحادلری بو نتیجهٔ منتج درکه اکر عساکر قاهرهٔ عثمانیه
حین مقابله ده مقتضاء حال ومقامه کوره ترتیب جنود قوی
بازویه ونظام صفوف مبارزان دریا جوشه اهتمام قیلوب
مثلا اهل اسلام جماعتله نمازده قائم اولدقلری صورت
مرغوبه وهیئت مستحسنه اوزره میدان کارزار قتاله دخی
قواعد هندسیه اوزره طرح اولنوب کرکی کبی تناسب
ومساواته مراعات ایله مرتب ومصفف ومنتظم صفلو
اولوب بو سیاقه رغبت وبو طریقی حفظ وحراست ایدوب
جدار مرصوص البنیان اسا قوام وثبات اوزره جنك وجداله
مباشر اولسه لر عساکر عثمانیه نك بو ترتیب ونظام
اوزره حرکت وسکون واقتدار ومتانتلرینه ملوك کفاردن

برفردك لشکری بلکه بالجمله شرذمهٔ مشرکین افرادی
بریرده جمع اولوب اقدام ایلسه لر طاقت کتورمیوب لامحاله
انهزام کفار جانبنده وقوع بولمق فنون حربیه ده ماهر عقلا
عندنده قضایای مسلمه دندر وبو دعوی ما بینلرنده نیجه نیجه
براهین عقلیه ایله مبرهن اولوب فنون حربیه ده مؤلف
کتب قانونلری اجمالا تتبع وارباب دقتلری بروجه مدارا
استنطاق اولنوب بو مرتبه یه دك تحصیل اطلاع حد
امکانده اولمشدر اهالیٔ اسلامده موجود بهادران وجست
وجبسو رلقده مجرب الحال رستموارى قهرمانان بالجمله ملل
کفارده نابود وناپیدا اواسما وجسما معدوم اولدوغی
بالمشاهده معلومدر بو مرتبه ده کهاکر بر بهادر دلیر پلنك
طاف ومطاف کبی عرصه کاه کارزارده ظاهر ولشکر کفار
بدکار وبی شماردن رسم قدیم وعادت دیرینهٔ ملل سابقه
اوزره برینی میدانه اوقیوب مقابله یه دعوت ایلسه هزار
وصد هزار لشکر کفاردن بو دعوته اجابت وبو امر خطیره
مباشرته جسارت ایدر برفرد کافر بولنمز همان بو امر دشواری
کوروب بو صدای سامعه خراش کوش منحوس سمعلرینه
لاحق اولدوغی برله تفنکه ال اوروب ارا قدن قورشونیله
تلف قیدنه مسارعت ایدرلر وقهرمان شجیع وشیر هیبت

وسنم زمان بر منحوس مقهور ومریض ومهانات کافرك بلکه
بوزن بدنامك دست تعدی سندن اضاعت قلنور عموما
ملل نصاری اعتقادات وعبادات ومعاملاتلرنده احتجاج
ایدندکلری کتب سماویه یعنی انجیل وتورات وزبور
صاندقلری کتابلرنده نظام حاللرینه واجب ولازم احکام
شرعیه لری اولمیوب نظام حال دولتلری همان برالای
قانون وقواعد عقلیه لرینه مبنی قلنوب جهاد وغزا بابنده
بردورلو مأموریتلری ومجاهده ومقاتله ضمننده دار آخرتده
اجر وصواب ملاحظه لری اولمیوب حیوان لا یعقل ولا یفهم
مثللو بوورطه یی ارتکاب وبومهلکه یی التزام مجرد دفع
مضرت غیری وجر منافع دنیوی تحتنده اولدوغی مستغنی
عن البیاندر فلله الحمد والشکر والمنة وله الکبریاء
والعظمه که انك عنایت بی نهایه وارادت ازلیه سندن زمرهٔ
موحدینه امر جهاد وغزا فرض وبالجمله جهاد وغزا وشهادت
ضمننده دار دنیاده منافع مقرر ودار عقباده ما لا عین رأت
ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر مراتب ونعم محقق
اولمغله مشقت مسافرته مصابرت وشدایدکارزاره وغایه
مبادرت مقتضاء حال وشان اهالیٔ اسلامدر افراد اهالیٔ
اسلام خلقت وجبلیت مقتضاسنجه دخی قوی القلب

وجری الجنان وجسور البال وبالطبع جست وچالاك
وسریع الحرکات اولوب افراد کفار ایسه بالطینه خوف
وخشیت وکمال کثافت اوزره مجبول جبان وبطیٔ الحرکه
اولمغله اهل اسلامه کوره کفارك بوحالی باعث فرصت وقتال
وجدالده مدار نصر ووسیلهٔ ظفر وموصل غلبه دن
معدود برحالت عد اولنور عسکر اسلامده کسوهٔ
معتاده دخی خفتنه نظر ایله مدار سهولت عد اولنوب
کفارده کارك کیدوکی لباس نحوست طرازی غایت ثقیل
وسرعت وحرکته مانع وحاجز اولوب حین مقابله ده اوته
وبرو لازم کلن حرکت برمقدار ممتد اولسه همان کسوه لری
کندولرینی یوروب بی تاب وطاقت حرکته مجاللری
قالمز حکایت اولنور که خاقان ختای عسکری مرتب
ومنتظم وبالجمله ترتیب ونظامده ملوك نصاری عسکرلرینه
وجوهیله غالب وبغایت متین وکران عسکر اولوب بالجمله
ملوك عالم عسکرینه ترجیح اولنوب قاعده لری اوزره برمحله
سفر ایلدکلرنده دشمنه برقاج منزل قریب اولدقلرنده قونوب
کوچمه لرنده ترتیب ونظامه عظیم اهتمام ایدرلر هربارکه برمحله
قونارلر درحال اوردولرینك اطرافنه عربه لرینی دیزوب چب جون
احاطه ایدرلر واکا دخی قناعت ایتمیوب فی الحال اطرافنه

خندق قازوب اوردوبى ايجرويه آلورلر وجنكلرده طوپلرينى
عسكر اوكنه ديزوب طوايف عسكرلرى صف صف
اللرنده تفنك طوپلرك اردنده حاضر وآماده طوروب كمال
نظام اوزره صفلرى مرتب اولوب نيجه يوز بيك توفنكى
برقتلدن آتش ايدرلر ولاينقطع بوطرز وطور حربه فاصله
ويرميوب مداومت ايدرلر وبوحال اوزره اولدقلرنده خصمك
بونلره وصولى وغلبه سى بردرلو حد امكانده اولميوب انجق
يولده كيدركن باخصوص قوندقلرى وكوچدكلرى زمانده
خصم هجوم ايدوب عرابه لرينى اوكلرينه ويانلرينه چكمكه
وخندق قازمغه آرام وفرصت ويرمكله ظفر بولور حتى
ممالك ختاى جوارنده ساكن قالماق طائفه سى تاتار
عسكرى كبى سبق رفتار وچابك سوار اولوب ختاى
عسكريله مقابله ومقاومته اقتدارى حيز تصوردن دور ايكن
عاقبت ترصد فرصت ايله امراى قالماقدن اسن تيشى نام
دلير التمش بيك قدر عسكر ايله هجرتك سكز يوز اللى
دوردنده خاقان ختاى چينى خوارك اوزرينه قاوب بوطريقله
بوزدى واسير ايدى ومن بعد خاقان كندو حربه حاضر
اولميوب لازم اولان يرلره سر عسكر كوندرمك كندولرنده
قانون قالدى پس بو جمله يى تتبع ومشاهده برله طرفينك

عسكرى

عسكرى احوالنه وقوف تاملرى اولان ارباب تجربه واصحاب
دقت عساكر عثمانيه نك نظام جديد ايله منتظم ومرتب
دشمن عسكرينه ظفر وغلبه سنه برقاچ طريق ملاحظه
ايلمشلردر طريق اول سرعة وعجالة اوزرلرينه واريلوب
حمله وهجوم وسيف وشمشير خونريزه تشبثدر طريق ثانى
دشمنك زاد وذخيره سى وامداد واعانتى ورود ووصولنه
مدار سهولتى اولان انهار كباردن ايروب واورمانلردن
دخى دور ايدوب اچق يرلرده اوته وبرو كزدرمك وجنكه
ميدان ويرممكله اتعاب ايدوب تضييق ايتمكدر طريق
اولده كفارك مرتب ومنتظم عسكرينه غلبه وظفر وصفوفلرينه
دخوله سبيل بودر كه همان قورشون يرينه واردقده عسكر
اسلام يكدل ويكجهت اولوب بلا توقف وبلا تردد عجالة
وسرعة كوز اچدرميوب آرام وفاصله ويرميوب على الاتفاق
والاتحاد حمله وهجوم ايله صفوف كفاره قاريشه لر بويله
اولدقده كفارك صف اولده اولان عسكرينه صف ثانى
وثالث وسائر كيروسنده اولنلره قفادن امداده وقت
بولنميوب قوت ومكنتلرينه ودوام وثباتلرينه
ومتانتلرينه باعث اولان نظام وترتيبلرى فى الحال
مختل ومشوش اولور وبو دخى مجرباتدن دركه

كفار عسكرينك نظام معهودى اختلال وتشويش پذير
اولدوغى برله بازوى اقتدارلرى شكست وقوت نظاميه لرى
بالكليه مضمحل اولوب هزار وصد هزار دخى اولسه لر مقاومته
زهره لرى ومقابله يه جرأت وجسارتلرى قالميوب
بو طائفه عفريت جبلت ميدان شجاعت فارسلرينك تيغ
آبدار رنكلرينه وشمشير نيلوفرلرينه همانا تسليم كردن
انقصام ايدرلر حتى عسكر اسلام جانبندن بوكونه شدت
وكرميت اوزره يوريش مشاهده ايلدكلرنده كمال خوفلرندن
دمت دمت اولوب يوزى قويى برى برلرينك اوزرينه
يقيلورلر وبودخى مجربدر تدندركه حمله وهجوم سرعت وعجله
اوزره اولسه لشكر كفارك عسكر اسلامه مضرتى اقل
قليل اولور زيرا لشكر كفار صف صف طوروب حمله
سريعه وقتنده توفنك اتمغه انجق صف اولده طورنلره
زمان بولنوب باقيلره وقت قالمز واول صف اولده اولنلره دخى
خوف وخشيت وكمال دهشت طارى اولوب ونيچه سى
متحير ومنجمد ونيچه سى توفنكى الدن دوشروب عاطل
ولا يعقل اولور لكن بو محلده دخى غفلت اولنميه كه عسكرك
جنكه دورشدوغى محلده اول موقعك واول يرك دخى مناسبتى
تتبع اولنمق وروزكارك دخى موافقتى كوزه دلمك شرط

عظيمدر

عظيمدر مكان وروزكار مخالف اولدوغى صورتده جنكك تأخير
وتعويق اولنمق كركدر انجق حمله وهجوم مدتى تأنى طريقنه
تشبث اولنور ايسه كفار آرام بولوب والاى صفوفلرينه
استحكام ويروب نيچه نيچه بهادرلرى ايراقدن طوب وتفنكله
شهيد ومجروح قلوب فرصت بولور وصف اولده اولانلره پى در
پى قفادن امداد ايدرك كندويه تقويه بولدر وبو حال
اوزره عسكر اسلامك نيچه سينى دهشت ووحشته
دوشوروب همان بوحال اوزره برمدت قيام وثبات حيله سيله
غلبه كفار طرفنه واقع اولمق بالمشاهده ثابت اولمشدر
انجق طريق مرقومده حمله وهجومده سرعت ومبادرت
وعسكر اسلامده بو بابده اتحاد واتفاق عدم امكانده اولدوغى
تقديرده طريق ثانى يه سلوك وتدريج وتأنى ايله عمل اولنوب
لشكر كفار ايله روبرو جنكه دورشيلوب طرف طرف
چالوب وچارپمق وقول وقنادينى يولمق وانهاردن واورماندن
ايرمق ايله تضييق اولنسه وبو حال اوزره برقاچ كون
اشاغه يوقارويه كزديريلوب جنكه اقبال صورتنده جنك
تأخير اولنوب اتعاب اولنسه از زمانده كندويه ضعف كلى
طارى اولمق تجربه برله معلوم ومشهود اولمشدر وبوصورتده
عساكر اسلامك افراط اوزره كثرتنه احتياج اولميوب

همان قلیل ومضبوط وبصیرت اوزره اولان عسکره و
کفاردن خبیر واکاه سرعسکره محتاجدر وفی الواقع بر دولتك
مرتب ومنتظم عسکرندن غیری ضعیف وشتاده دشمن
دیارنه هجومه وحریق وغریق ونهب وغارت ایله تخریب
وتضییقه مستعد وقادر عسکری اولدقده یازده وقیشده
دشمنه راحت ویرمیوب وتدارکده دخی مجال قومیوب بوکونه
عساکر انواعنه مالك پادشاه ذی بأس وذیشان ایله
مقاومت مشکل ایدوکنده باجمله عقلا نتیجهٔ تسلیمده
مجبورلردر انجق خفی اولمیه که احوال اعدایه وقوف تام
شرط عظیم اولدوغی کبی بر دولت کندو حالنی وقدرت
ومکنتنی وعجزینی دخی فهم وادراك ایلمك لازمدر بو امر
واجب الاذعاندن غفلت اولندقده قوت وقدرت فائده‌مند
اولمیوب عدوی عاقل ضعیف دخی اولورسه فرصت بولوب
خصمیله ملعبهٔ صبیان طریقنه ذاهب اولور حتی بو بابده
تمثیل طریقیله دیمشلر که فیل قوتن ادراك ایلسه فیلبان
ناتوانه رام اولمازدی آت کندوسن بلسه فارس عاجز
وبی رحمه مرکب اولمازدی شتر سرمست حالندن بیدار
اولسه ابلك بارین چکوب قطار قطار برحمان تابع اولوب
یدلمزدی چونکه براو بجا مهمات سفریه‌ده وخزاین

ونقودده وامور جبه‌خانه‌ده وذخایرك جمع ونقلنده وتجهیز
عسکر بیشمارده جناب باری متعالدن دولت علیهٔ عثمانیه‌یه
عنایت واحسان بیوریلان مکنت وقدرت معمورهٔ آفاقده
هیچ بر دولته ویریلمامشدر وبو بابده باجمله ملل وملوك معترفلر
ومتفقلردر وبو نتیجه‌یی مداد انصافله امضا ایدیجیلردر
ومع هذا اینه لشکر کفارك عساکر عثمانیه ایله مجادله ومقاتله‌یه
جسارتی وبر مدت صورت غلبه‌ده کورنمه‌سی احوال
اعدایه وقوف اهل اسلامیانك کمال تکاسلی ومنشأ فساده
اطلاعلرنده عدم اهتمامی ولشکر کفارك مطلق محل معرکه‌ده
کمال اتفاق واتحاد اوزره نظام وترتیبلرینی حفظ وحراستلری
ایدوکی بالبداهه ظاهر وبو کونه قوی اتفاقلرینه باعث وبادی
واتحادلرینی بالضروره موجب ومستلزم مجرد جنکك صفلرنده
واقع اولان ترتیب غریب وعین اطاعتدن عبارت نظاملری
ایدوکی آشکار اولدی فی الواقع اکرچه بو طائفهٔ حیله
آیین شداید جنك وجدالی ارتکاب ضمننده اکتساب فضائل
اعتقادندن دور ومهجورلردر ولکن قوانین وقواعد عقلیه‌لریله
طوایف لشکرلرینی بر کونه ضبط وربط ومنقاد قلمشلر که نیجه
بیك لشکر منحوس کفار همان بر قیل ایله قنارهٔ قصابه‌یه یدلمك
درجهٔ امکانه وارمشدر ادیان سالفه باجمله ناقصه یعنی

شريعت باهرۀ محمديه دن مقدم ثابت اولان اديان اربابنه
جميع امورلرنده ويومافيومانظهور بولان حوادث ووقايع يوميه
وليليه نك حلنده نظام حاللرينه كفايت ومبهمات ومشكلات
معاقدني فتح وكشفنده وفايت ايدر احكام شرعيه لرى
اوليوب اكثر اموردە احكام عقليه لرينه مراجعته مجبور ايديلر
وحالا ملل نصارانك انتظام حاللرينه دائر احكام الهيه لرى
يعنى اعتقادلرنده طرف حقدن وارد وصادر اوامر ونواهى
ودعوى ونزاعلرنده مشكلاتنى فتح وحل ايده جك مسائل
شرعيه لرى اوليوب نظام حاللرى همان عقليله اختراع
ايلدكلرى قوانين واحكاملرينه منوطدر حمداثم حمدا دين
ودولت اسلام كامل وبو امت خير البشر بالجمله اموردە
ظهور وحدوثى ممكن وقايع يوميه نك حق اوزره فتح وحلنده
الى آخر الزمان نظام حاللرينه كافى حق وباطل تمييزنه
وافى احكام الهيه ومسائل شرعيه يرله بالجمله امه ممتاز
ومفضل قالمشدر اول اجلدن شريعت باهرۀ محمديه الى
يوم القيام باقى وحبل متين شرع شريف الى انقراض الدوران
انفصام وانتقاصدن برى اولوب بعض اوقاتده بتقدير
خداى متعال عسكر اسلامده وقوع بولان انهزام احكام
شرعيه اجراسنده تقصيراته وعدالتده عدم اهتمامه

وحسن

وحسن سياست ايله ضبط وربطده مسامحه يه امور عظامى
نااهله سپارشه رأى وتدبيرده ومشاورەده عدم مبالاته
وارباب وقوف وامورديده اولنلرك رأى وتدبيرلريله عملدن
استنكافه وتدبير عسكردە مساهله وآلات حربيه
استعمالنده جهله عسكرك امرا وضابطاندن عدم خوفنه
وجمله دن اشنع طمع ارتشايه وبوكا مانند دشمنك طرز
وطورندن بى خبر اولمغه وجنكه متهيئ اولدوغى صورت
وسياقدن غفلته وسائر احوالنه وقوفه عدم رغبته كه جمله
شرعا وعقلا باعث فساد واسباب انهزامدن عد اولنمشدر
وكذلك حسن ترتيب ونظام ضبط وربط وقانون انقياد
عسكر واسباب اتفاق واتحاد قلوب عسكر وبينلرنده
طريق توادد وموافاته سعى وتفرق ومعادادندن اجتناب
اولنوب وحركات وسكناتده برى برلرينه موافقت باعث غيرت
وجميتدر وبوجملۀ مقدمات حفظ ومراعات اولندقدن
صكره دادحقه وقادر مطلق جناب خداى لم يزله حسن
اعتقاد وتوكل ومعجزات باهرۀ رسول كبريايه توسل باعث
نصرت وسبب ظفر ومظاهرت ايدوكى اظهر من الشمس
وابين من الامس در ولعل سلاطين ماضيه نك ترتيب
عسكره دائر احداث ايلدكلرى قوانين حربيۀ وقواعد

سياسيه احكام شرعيه نك عدم كفايتندن ويا آكا مخالفتندن
ناشى اولميوب بلكه اعداى بدكارك نظام قوى ايله ارتباطنى
وترتيب غريب صفوف رجال قتال ايله كندولرينه متانت
واستحكام ويردكلرى احواللرينى مشاهده ايدوب مقاتله
ومجاهده شدتلرينه مصابرته عسكر اسلامى كره واحكام
شرع شريف اجراسنه وحدود اللهك حفظ ووقايتنه جبر
ايچون بعض قوانين حربيه وقواعد ضبط وربطك بسط
وتمهيدينه محتاج اولمشلردر وقتا كه لشكر منحوس كفارك
عساكر موحدين ايله مقابله ده بو مرتبه ده جسارتلرينه
وحمله وهجوم رعد وبرق مثال اسلاميانى مدافعه ده مكنت
واقتدارلرينه وبو ورطهٔ قيامت اسايه بى فائدهٔ اخروى
مصابرتلرينه وبوكونه شدتلرده دوام وثباتلرينه باعث
وبادى مجرد كفار دوزخ قرارك حين مقابله ده واقع اتفاق
واتحادلرينى بالضروره موجب ترتيب ونظام صفوفلرى
اولدوغى بالبداهه عيان ونمايان اولديسه پس شرعا
وقانونا اتفاق واتحاد ويكانه كى واطاعت وانقياد ويك شناسى
وكانهم بنيان مرصوص مقتضاسى اوزره صفوف قتالده
يك دل ويك درونى ويك جسمى ويك لحمى مثان
وشوكت اسلام وواجب الادا اعلم حال اهل ايمان اولوب

بوطريق

بوطريق نصرت ضمينه سلوكدن تكاسل ورهبر مظاهرت
رهينه اقتدادن تغافل وبو همت مرام رسيده ده رخاوت
وتهاون شايستهٔ ذمت اولى الابصار اولمدوغى ظاهردر اشبو
نظام عسكر تعبير اولنور فن غريبك موجدلرى اولان ارباب
دانشك قول وقوارلرى بونك اوزرينه جاريدركه اولا لسان
عسكرده اورته ويا بلوك ويا جماعت تعبير اولنور بر بلوك ناس پياده
سوار اكرچه اكثر بيك ويا ايكى بيك نفردر لكن بشيوز نفردن
مركب اولمق غايت مستحسندر واول اورته كثرت ضابطان
ايله استحكام ومتانت بولور وضابط نفرينى ونفر ضابطنى
وهر فرد يكى واسكيسنى واوسته ولنده اولان يولداشنى
اسم ورسميله وهنر واستعداديله معرفت وتميز ايده كركى كبى بو
صورتده قادر اولورونه مقوله اورته ويا بلوك ويا جماعت محل
اقتضاده صف صف اولوب طوعا وجبرا وكرها وقهرا
قوللنلور ثانيا سوار وپياده عسكرده براورته ويا بلوك نفرات
وضابطانك كيد كارى لباسلرى بالجمله يك رنك ويك كسم
اولمق شرط عظيمدر زيرا مخوف ومخاطره ده بالطبع خائف
وخاين اولنلر كريزه وادبار طريق بولامز اورته سندن منفك
اولدوغى برله لباسندن حالى معلوم اولوب جزاسى ترتيب
اولنور لباسندن تشخيص اولندوغى تقديرده غيرى بلره

قاريشوب فراره مجال بولوروتشويش واختلاله وانهزامه باعث
اولوردتى اوائل دولت عليه ده عسكريده وغيريده تخصيص
لباس اولميوب هرفرد بولدوغى ودلدوكى لباسله ملبس
اولورمش بعده عسكريدن عسكرى اولميان ناس سچلمك
واصناف عسكرى دخى برى برلرندن تمييز اولنمق ايچون
عقلانك رأى وتدبير اصابت پذيرلرى توسطيله هرصنف
عسكره برركونه كسم لباس تقدير اولنمشدر ملل نصارى
لشكرلرنده ايسه مجرد لباسى تنويع ايله اكتفا اولنميوب
اصناف عسكرده سوار وپياده دن هربربلوك ويا براورته
نفراتى يك رنك كسوه ايله الباس اولنمشدربونك منافع
عظيمه سى تجربه برله ثابت اولمشدر وبعض كتب لاتنيه ده
تحرير اولنوركه پادشاهان سالفه دن بعضيلرى ملل
نصارانك ترتيب وتجهيز عسكرده تنويع لباسلرنده واقع
خدعهٔ حربيه لرينه واقف اولوب اوجاقلرى ترتيب
ولباسلرين تنويع وقانونلرين وضع وتقدير مطلق نصارى
عسكرى نظامنه قارشو واكا مقابل اولمق ايچوندر الحق
بووضع قوى وحسن ترتيب كركى كبى مرعى ومراعات
اولنسه نصارى عسكرى ترتيبنه غالب اولمسه ده بهرحال
اكا مقابل ومعادل اولمغه قطعا اشتباه قالمامشدر ثالثا

بشيوز

بشيوز نفردن مركب اولان پيادكان اورته سنده بشيوز
عدد بويلو تفنك موجود اولمق واول تفنكلر درهمنده وميزانده
وبارونده وخفت وثقلتده باالجمله مستوى اولمق شرطدر
تاكه حين اقتضاده جملهٔ نفرات بكپاره طولدرمقده يك
قتلدن اتمقده وقالدرمقده واينديرمكده مساوى اولوب
برى برلرينى سبقت ومسارعتدن تحاشى ايدرك ضابطلرينك
امر واشارتنه منتظر ومنقاد اولوب تكاسل ايدنه اشد جزا
ترتيب اولنه سوارينك دخى مقتضاى حالى بودر انجق سوارى
بلوكلرده بشيوز بوى تفنكندن غيرى بشيوز چيفت قبور
طبنجه سى يعنى بشيوز پشتوو بولنمق شرطدر حتى خلقى
كثرت اوزره اولان ديارلرده عسكر تحرير وترتيب وتجهيز
ايلدكلرنده ادملرك بويلرين اولچوب قد وقامتده برابر
اولملرينه وكذلك سواريده اتلرينك بويى ايپ ايله اولچيلوب
مساواته اهتمام ايدرلركرك بوحالت وكرك تنويع لباس امرى
فوائد سائره دن غيرى بوهيئت اوزره اولان عسكر غايت
هيبت ونمايشلو اولور رابعا اورته وبلوكلرده ضابطان كثرت
ووفرت اوزره اولوب حتى بشيوز نفردن مرتب اورته نك
عن اقل ربعى ضابط اولمق باعث متانت وسبب نظام
ووسيلهٔ ضبط وربط وموجب دوام وثبات در ضابطان

دخی ایکی قسمه منقسم اولوب برقسمی مثلا اون باشلری
والك امثالی نفراتیله معا داخل صفده طوروب جنکه
مشغول در و برقسمی جنك ایتدرمکه مأمور صفلردن خارج
امام وخلفده ویمین ویسارده خصمك حال وحرکتنه نظارت
برله اورته نفراتنك تصفیه وتنظیمنه ومحل ومقامه کوره
امربالمعروف ونهی عن المنکر ایله وتقصیرات ایدنلره تعزیر
لازمه ایله مقیددر وعسکر طائفه سنه جنکه متعلق
قانونلری اول مرتبه ده ایلو برکره جمله نك مواجهه سنده
علنا قراءت اولنوب هر فرد ضابط ونفر اعلی وادنی بصیرت
اوزره اولوب وظیفه سی وماوجب علیهسی اولان قانونلره
موافق حرکت ایله محکم تنبیه اولنور و مخالفت ایدنلره جزای
شدید ترتیب اولنور احوال ضابطان رتبه ورتبه
اعتبارى اوزره مبنی واشاغیده اولان ضابط اوست
یانده اولان ضابطه انقیاد والك نفری حکمنده اولوب
علوفه لری دخی علی مراتبهم تفاوت اوزره وقطع مراتبلری
طریقنده بردرلو شفاعت قبول اولنمیوب بوحالت
تشویش واختلاله واختلاف قلوبه وبری برلرینه بغض
وغرضه تصدی یه باعث اولمغله بو قانونه رعایتده اشد اهتمام
واجبدر باجمله نفراتك علوفه لری مساوات اوزره اولمقده

بأس یوقدر ولکن ضابطانك تفاوت وهر برینه حالنه کوره
کفایت مقداری اولمق لازمدر تا کیم نفراتك علوفه لرینه
محتاج اولوب طمع ایتمیه لر وبا خصوص اورته دن طمع
تقریبیله برنفر نقصان ایتمیه لر بو فسادك ضرری عامه یه
راجع اولمغله بوکونه طمعه جسارت ایدنلره اشد عقوبت ایله
جزا ترتیب اولنه کلمشدر وجنکه عادتلرنده ترغیب وشدتلره
تحمله تشویق علوفه لرده ازدیاد وضمایم ایله اولمیوب بلکه
بومقوله خدمتده بولنان نفر اولورسه بوکا اکرام ضابطلق
ویرلمکله وضابط اولورسه طریقنده ارتفاع وبالایه
تدرج ایله اولوب اصحاب استحقاق وهنرورلرك قدرلری
بلنوب سایرلردن بوکونه امتیاز ایله ممتاز اولورلر خامسا اثناء
مقابله ده جنکه مباشرت وقتنده آلای ایکی نوع اولمق کرکدر
بری الای اول یعنی آلای مقدمدر که دشمنك الاینه قارشو
طورمق ایچون حاضر وآماده اولور راشبو الای اولا کومه دن
چکلوب ومیدانه چقوب وخصمه قارشو صف صف
طوروب دشمنك مقداری تخمین اولندقده آکا کوره
ترتیب اولنمق کرکدر ولکن طوپلنوب کومه کومه اولمامق
کرکدر بلکه جماعت مسلمین نماز ه طوردقده قواعد هندسیه
اوزره طرح اولنوب کمال تناسب ومساواته رعایت واهتمام

بولە طولانی صفلر بغلیوب وصفچه طوروب آهسته
آهسته دشمن الایلرینه قارشو بو صورتلە واریلور صفدن
ایریلوب بر فردك ایلرو کتمه سنه ویا برایق کیرو قالمسنه
بردورلو علت و بهانه ایله رخصت ویرلمز زیرا درحال آلایلر
شکستلك واقع اولوب فساد عظیمه باعث اولور ایکنجی
الای الای مؤخردرکه دیب الاینی اولور بو الای خلقی اولکی
کبی واکا متوازی صف صف اولوب ایکی الای اراسنده بر
مقدار مسافه فاصله قالوب قفادن علی التعاقب آهسته
یوریوب پی درپی ولاینقطع اولکی الایه امداد واعانت
اوزره اولملودر اولکی الایك صفلرنده وقوع بولان ثلمه ورخنه
وکدکلری عجالة سد و بند وتکمیله سعی اولنوب مقتول
اولنلرك یرلرینی برآن بوش وخالی قومامق کرکدر
زیرا همان بر مقتول ومجروحه بش اون آدم یاپشوب اول
صف بوزلمغله دشمن فرصت بولوب اول طرفه صرف مقدور
ایدر بو حالده ایسه برآدمه مرحمت همان عالمه خیانت کبی
اولور و باش کسوب یرینی بوش قیوب بخشیشه وارمق
بو محلده همان بوکا بکزر فساد عظیمدر الکن چته لر وغیر محللر
بو وقته قیاس اولنمیوب اونلرده باب اعتبار وکرم مفتوح
اولوب خلقی ترغیب وتحریص اسبابی بسط وتمهید اولنمق

کرکدو

کرکدرو بو ایکی الایك بو هیئت اوزره تنظیمنده نیجه نیجه فائده
وحکمت واردر ازجمله اول مقابله وقتی بر وقت ضیق وقیامت
آسا مهیب و پر وحشت ودهشت محل اولوب الای خلقی
قیاس مرقوم اوزره مرتب ومصفف اولملغه بری برلرینه
امداد واعانتلری قابل امکان دکلدر لکن ایکی الای دخی
نظام مرقوم اوزره ترتیب وتنظیم اولندقده دشمن یوزینه
قارشو اولان صفلرده بر قوله دشمندن آفات ایریشوب
ضعف طاری اولسه دیب الایده اول قولك قفاسنده
و برابرنده اولان قول همان وقت فوت اولمازدن ودشمن فرصت
بولمازدن یرینه کیرکذا فکذا سائر محللرده دخی هر بلوك
اوکنده ویقینده وحذاسنده اولان بلوکه امداد واعانت
واکا انتظارتیله مأموردر حتی الای اولده برقولده اولان
عسکر صفلرینه فساد طاری اولوب دیب الایده اول قولك
قفاسنده اولان رخاوت وتکاسل ایدوب وقتیله امداد
ایلمسه بعد المحاربه اول رخاوت ایدن قولی بالجمله ضابطان
ونفراتیله قتل عام ایدرلر فائده الای صفوفلری وجه
مشروح اوزره مرتب ومنتظم اولوب وجدال بو سیاق
اوزره بسط وتمهید اولندقده سر عسکر اولانلره سهولت
عظیمه حاصل اولوب عسکر قوللنمق آسان اولور وتقصیرات

تهمتی اسناد ندن بری اولور والا اول روز محشر هیبتده
سوزدکلری فرمان نافذ اولمز رأی وتدبیر رزینی دخی اولورسه
استماع اولنمیوب کون وفساد عالمی خلقی بوندن هرج ومرج
اولوب صاحب هنر وفساد اولنلر معلوم اولمزلر تنبیه بو
سردارو یا سرعسکر برخطا ایله عزل و یا نهز امله قتل
وتأدیب اولنمق . وادکلدر زیرا بر مقابله ده مجرد کندو
عسکری احوالنه وقوف تام حاصل ودشمنک حیله وخدعه
سمتلرین فهم ومعلوم ایدنمک امر دشوار الحصول اولدوغندن
قطع نظر رأی وتدبیر ظاهرده بی قصور دخی اولورسه
هر بار تقدیره موافق اولمدقجه فائده ویرمز حکایه اولنورکه
فرانسه دولتی ایله اسپانیا دولتی بیننده زمان سابقده بروقت
دوشوب مدت مدیده بلکه همان قرق سنه نائرهٔ عداوت
اشتعال بولوب قتال وجدال علوی اطفا وسکونت
بولمامش ایام مرقومه ده فرانسه دولتنده بر پیر دانا قرال
بولنوب اسپانیا عسکریله مقاومت ایچون تجهیز قلدوغی
عسکرینه ینه رجال دولتندن عاقل ومدبر وفنون
حربیه ده کامل ظن ایلدوکی برکسنه یی انتخاب وامور
عسکری اکا تفویض وسپارش و اوامر خطیری رأی
وتدبیرینه ودیعه قیلوب علی وجه الاستقلال سرعسکر

نصب

نصب وتعیین ایدر سرعسکر مرقوم دخی اکرچه امورنده
رخاوت وتهاوندن بغایت تحاشی وبصیرت اوزره حرکتدن
برآن خالی اولماز ولکن تدبیر تقدیره موافق اولمینجه هزار
جد واهتمام فائده ویرمیوب سرعسکر مرقوم یدی سنه
علی التوالی منهزم واسپانیه عسکرینه مغلوب اولدی پس
بو حال حیرت اشتمالی فرانسه خلقی کوروب بالجمله
رجال وناس قرالک حضورنده جمع اولدیلر وفریاد وفغان
قلدیلرکه بو سرعسکر بدبختی عزل ایدوب حقندن کلنمک
کرک یدی سنه درکه دشمنه مغلوب اولوب راحت واسایش
حالیمزی مکدر قلدی بوندن بویله بونک یوزندن اثر غلبه بردرلو
مأمول وملحوظ دکلدر دیو عزل وتأدیبی بابنده ابرام والحاح
قلدیلر قرال مرقوم اکرچه پیر فانی ولکن امورده وکار
ازموده مجرب الاحوال حکمت اشنا اولمغله شکایتلرینی
اصغا ومطلوبلرینی قبول قلمیوب رد جواب ایلدی که افراد
نوع بشر خطادن خالی وسهو ونسیاندن بری اولمق ممکناتدن
دکلدر هرکیمکه سرعسکر نصب اولنسه مادامکه بشردر
اندن سهو وخطا ظهور ایلمامک وهر امرده اصابت ایلمک
طاقت بشردن دور بر معنادر انجق سرعسکر مرقوم
یدی دفعه انهزامنده دشمنک یدی عدد حیله سنه وقوف

تحصیل وکند وحرکتنده دخی یدی عدد خطا تقصیراتندن
متیقظ ومتنبه اولدی اکر طرفنزه باد غلبه وزان اولمق
مقدر ایسه نیه بونك یوزندن ظهوری کلمك ملحوظدر دیوب
سرعسکر مرقومی ابقا ومقرر ایلدی با حکمت خدا
همان اول سنه ده غالبیت مرقومك طرفنده واقع اولوب
من بعد خصم حیله وخدعه یه طریق بولامیوب عاجز
ودرمانده قالدی اصناف لشکر ملوك نصاری ملوك
نصارانك فیمابینهم معتبر عسکرلری اوچ صنفدر اولکی
صنف پیاده وایکنجی سواری واوچنجی صنف کاه پیاده
وکاه سواری اولور اولکی صنف پیادکان صنفیدر عموما
انفانتریا تسمیه ایدرلر وپیاده نفره علی الاطلاق صولتساد
تعبیر ایدرلر بونلرك یات ویراقلری انجق بر بوی تفنکی ایله بر
پایلوتنایه منحصردر پایلوتنا دیدکلری بر اوزنجه اقوا یوللو بر
صوری التدر صولتادانی دائما بلنده طاشر اقتضا ایلدکده
انی تفنك اوجنه طاقوب حربه یرینه دورتجك محلده
استعمال ایدر وبو عسکرك قوت ومکنتی بوندن عبارتدرکه
کمال مرتبه ده مشق کثیر وادمان وافر تقریبیله نظام
اوزره صفده طورمقده توفنکنی تیزجه طولدروب وجنك
موقعنك اقتضاسنه کوره یمین ویسار دونمك طورنده معلم

وماهر اولمش اوله غراناد یردیدکلری عسکر دخی صولتادلردن
معدوددر یعنی رکمندلری ایکی بیك نفردن مرکب اولمش
اولسه ایچلرنده کوچلی وقوتلی اولنلری انتخاب ایدوب هر
رکمندن ایکیشر یوز نفره اوچر عدد ال خومبره سی ویریلوب
بونلره غراناد یر تسمیه ایدرلر ورکمندك ایکی یونیوزینه تعیین
ایدوب طوردررلر متریسلره هجومده ودشمن عسکری
صفلرینه وصولده استعمال ایدرلر ایکنجی صنف که دراغون
تسمیه ایدرلر بونلر اکرچه آتلودر ولکن اقتضا ایلدوکی محلده
پیاده اولوب جنك ایلمك بونلرك وظیفهٔ مسالزملریدر
وبونلرك یات ویراغی هر برنده بر بوی تفنك وبر چیفت قبور
طبانجه سی وبر پالوش که ایکی یوزی کسکن قلج بونده لکن
طوغری وصورتی بو آلتدر بونلردن غیری هر برنده بر بالته
موجوددرکه متریس وخندق وسپت ایچون اغاج وچالی
وچرپی کسرلر بونلر پیادکان وسوارینك خدمتلرینی بیلورلر
وتعلم ومشق ایدرلر وچته لره وسائر اقتضا ایدن محللره کوندررلر
اوچنجی صنف سوار عسکردرکه علی الاطلاق قواله ریا
تسمیه ایدرلر وبونلرك نفراتنه راینار وقوراژی تسمیه ایدرلر
وبیوردن جبه کیرلر ودائما بارکیر اوزرنده جنکه قیام ایدرلر وبونلرك
سلاح وبساطی بر قره بنادرکه بوی تفنکندن عبارتدر و

ولکن صولتادك تفنکندن بر مقدار قصه در انکچون
قره بینر دخی تسمیه اولنورلر وبر چیفت پشتو وبر پالوشلری
وارد ربونلرك قوتی بارکیرلری توانا وکندولری کوچلی وقوتلی
اولمقدن عبارتدر واکثریا بونلرك جنکی تفنك ایله درکاهیجه
خصمه قریب اولدقده پالوشلرین دخی استعمال ایدرلر پس
ملوك نصارانك حرب وضربه متعلق جنك اموری بالجمله
اشبو اوچ صنف عسکرك عملیله اولوروکرك جنك وکرك
مترس ولغم قازمق وطابیه یاپمق وکرك انلره لازم اولان
چبوق وچالی وسپت الحاصل جنك وجنکه دائر خدمت
هرنه کونه اولورسه اولسون جمله سنی اصناف ثلاثه
عسکر علی السویه کورملودر بوکونه خدمتدن عسکریدن
برفرد استثنا اولنماز اول اجلدن عسکر تحریر ایلدکلرنده
نفرات مقوله سنی اکثریا اهالی قریدن جمع وتحریر
ایدرلر زیرا بلاد اهلی هربرده تن پرور وراحت پرست اولوب
قری خلقی ایسه رنجبرلکی وارغادلکی حین صباوتدن اعتیاد
ایتمکله تعب ومشقته زیاده تحمل ایدرلر صورت ترتیب
لشکر نصاری ملوك نصاری لشکرلرنده اورته وبلوك
ویا جماعتدن عبارت اولان رکمند نفراتنك اکرچه عددی
اطرادا اوزن اولمیوب بر رکمند بشیوز ویك وایکی بیك

وزیاده

زیاده نفردن دخی ترتیب اولنور لکن سهولت ایچون حسن
نظام اوزره رکمند نفراتی قومپانیالره یعنی اوطه لره توزیع
وتقسیم اولنوب پیاده رکمندی قومپانیالرنده یعنی اوطه لرنده
یوزر آدم بولنمق وسواره ده عن اقل سکسن آدم بولنمق شرطدر و
ضابطانك کثرتیله متانت ویریلوب رکمندلری هربنه مقدار
آدمدن مرکب اولورسه اولسون بهرحال اول رکمند
خلقنك عن اقل ربعی مقداری علی مراتبهم اعلی وادنا
ضابطاندن عبارت اولمق قانونلرنده شرطدر مثلا بر
پیاده یعنی صولتادر رکمندی ایکی بیك آدمدن مرکب
اولسه عن اقل بشیوز ضابطه محتاجدر سائر عسکرلری
اصنافنده دخی قاعده لری بودر احوال رجال عسکر قرق
اللی بیك عسکره سرعسکر تعیین اولنوب اول سرعسکرك
معیتنه صاحب رأی وتدبیر ارباب استشاردن یکرمی اوتوز
مقداری رجال دخی ضم اولنورکه سرعسکرك حرکتی بالجمله
بورجالك مشورتلریله واتفاق آرالریله اولمغه محتاجدر
وبو رجالدن هر برینك بوینه برخدمت باری تحمیل اولنور
قانون استراژاو پارولا استراژا مطلق لسانلرنده بکلمکه
دیرلر بو محلده قراولدن عبارتدر پارولا دیدکلری بر وضع
غریب وامور مهام سفریه والزم لوازم حربیه دن عد وشمار

ایلدکلری بو امر واجب الاهتمام در پس لشکر نصاری
سفره عزیمت ایلدکلری کوندن قراول و پارولا قاعده لرینه
غایت اهتمام ایله مراعات ایدرلر و حرکت ایلدکلری کوندن و
محلدن ابتدا ایله هر قوناقده و هر کونده رجال عسکر سنی
عسکرک یانینه جمع اولوب دیوان قوریلوب و جمله دن اول
کیجه نک و کوندزک قراوللری امرینی کوروب طرف
طرف قول قول قراوللر ارسال و اوزرلرینه معتبر و معتمد
ضابطلر تعیین اولنور قراول امری صورتده افراغ اولندقده
زید و عمرو و بکر مثللو بر لفظ مهمل تخصیص اولنوب اول
لفظ بی معنا پارولا تسمیه اولنور و رجال و عسکردن پیاده
و سوار رکندلرک هر برندن بر معتمد ضابط پارولانک
اخذ و تبلیغنه متعین اولمغله جمله دیوانده موجود بولنوب
حلقه مثللو دائره اولوب پارولا لفظنک صدور و رودینه
منتظر استاده طورورلر سرعسکر پارولا وضع و تخصیص
ایلدوکی کلمه یی رجالدن مقربینه و اول دخی قرینه سنه کذا
فکذا دائره خلقی بری برلرینک قولاغنه فصلد ایوب بیلدرنده
معهود اولدقده رکندلرک بو امره مأمور ضابطلری رکندلرینه
واروب رکند قولولو نلرینه مخفی خبر ویررلر وانلر دخی
اوطه لرندن قراوله مأمور و مهیا اولانلره پاروله لفظنی

مخفی

مخفی بلدررلر فعلی هذا اول لفظ معهود مثللو زید اول کیجه نک
پارولاسی اولوب قراولده بولنان نوبتجی اوزرینه بر کمسنه
ظهور ایدوب کلسه در حال کمسکدر بو خطاب ایدر و در عقب
پارولا ندر دیه سؤال ایدر پارولادن بی خبر اولمغله مخاطب
تمیزجه جوابه قادر اولمیوب تردد ایلدوکی بیکانه دن ایدوکی
معلوم اولوب نوبتجی انی اخذ و یا اهلاکه سرعت ایدر
و قفاسنده اولان قراوله خبر ایدر و اول دخی قفاسنده اولانه
کذا فکذا قراول کومه لری بر اوق اتمی مسافه ده و دخی
صقجه دیزیلوب بر قولده بو کونه وقعه ظهور ایاسه بو خبر
فی الحال اوردولرینه و سرعسکره رجاله واصل اولور و دشمن
قریب اولدقده پارولایه بر تقریب ایله واقف و احواللرینی
تجسسه فرصت بولمسون دیو کاه اولورکه کیجه ده ایکی دفعه
پارولا لفظنی تبدیل ایدرلر و قراوللرینی محل و مقامک
اقتضاسنه کوره ترتیب ایدوب اوردولرندن هر جانبه
برقاچ ساعت مسافه یه وارنجه ترتیب ایدرلر و قراوللری
یه قلعه معتمد و معتبر رجال متعین اولوب پی درپی حاللرینی
تفتیش و تجسس ایدرلر قواعد و شروطه مغایر ادنی
تقصیرات و مسامحه مشاهده ایلدکلرنده قراولی بلا امان
قتل ایدرلر قانون صفر لشکر نصاری چون ملوک نصاری

عسكرلری سفرده وحضرده گاه فنون حربیه تعلیم وتعلیله
وگاه ضابطلری قپولرنده لیل ونهار شدت اوزره نوبت
بکلمكله وگاه امور جنكه دائر خدمتلر ایله دائما اشتغال اولنوب
سفرلرده لازم گلان خدمتلر ایام خالیه‌ده فراموش اولنمامق
ایچون على التوالی والدوام قوانین حربیه ومراسم سفریه
اجراسی بلاد وقلاع یازلا وقشلاقلری وسائر بولندقلری
محللرده درکاردر پس سفرلری متعین اولدوغی کبی بر محلده
تجمع ایدوب اول امرده عسکرلرینی کمال دقت واهتمام ایله
یوقلمه ایدرلر وهمان اول محلدن مقدمهٔ جیش ومدد
جیش تعیین وافراز اولنوب قراوللر قانونلرینه زیاده دقت
واهتمام ایدرلر وهنوز گکند ودار ودیارلرنده امنیتلری ایکن
بو امر واجب الاهتمامی ترك اتمیوب مداومت ایدرلر حرکت
ایلدکلرنده سیر ومشیلرنده نظامی حفظ ایدرلر قوناقلرنده
کذلك اهتمام ایدوب اوردولرینه عرابه‌لردن طابور چکرلر
بر قاچ قپو قیوب اول قپولری بکلرلر واوردولرینه بیگانه
قومیوب مظنه وشبهه ایتدکلری کمسنه‌لری کرمیت ایله
تفتیش وتجسس ایدرلر وبوجمله اهتمام خصمك بر طریقله
کندولردن دل ویا خبر المامق ایچوندر خصمه تقرب
ایلدکلرنده عرابه‌دن طابور ایله اکتفا اتمیوب خندق ایله

قوناق

قوناق بقوناق اوردولرینه استحکام ویررلر وقوناقلری وجنكده
چرخ فلك دخی استعمال ایدرلر دشمنه دل ویرمکدن
هرحالده احتراز ودشمندن دل المغه غایت اهتمام ایدوب
بو خصوصده بذل اموال ایدرلر صورت حرب وقتال
نصاری ملوك نصاری عسکرلری بری برلریله ویاغیر خصمك
عسکریله مقابل اولوب جنکلرنده حفظ ومراعات ایلدکلری
قاعده‌لری بودرکه ذکر اولنور مثلا اون ایکی بیك
مقداری لشکر بدر بع افرنجینه اول مقدار عسکریله جنکه
دورشدقلرنده اولا اول عسکرك نصفی یعنی التی بیکی
کومه‌دن سچلوب آلای اول اولورلر وخصمه قارشو عزیمت
ایدرلر لکن کومه کومه اولوب گیتمزلر بلکه قواعد هندسیه اوزره
طرح اولنمش خطوط مستقیمه اوزره کمال تناسب ومساواته
مراعات ایدوب گویا جماعت مسلمینك نمازده واقع
هیئت مرغوبه‌لرینه تقلید واهتمام برله نظام اوزره صف
صف اولورلر سر عسکر اورته‌ده قرار ایدوب صاغ قوله
وصول قوله رجالدن مدبرلر تعیین اولنور وینه اوچر دورد
رکمند اوزرینه رجالدن بر مدبر ومباشر تعیین اولنور بووجه
اوزره آلای اولدن عبارت اولان التی بیك ادم قارشولرنده
اولان خصمك حرکتنه کوره اقتضاسی اوزره اوچ ویادورت

ویاپش ویا التی صف اولوب بری برینك اردنجه طورنا
قطاری کبی صفلر بغلیوب طوررلر و رکمند قومپانیالری یعنی
اوطه‌لری مضبوط و عسکر دخی بو فنده معلم و ماهر اولمغله
نظام اوزره دزلمکده چندان زحمت چکمزلر مثلا بو رکمندلر
بیکر آدمدن مرکب اولسه التی رکمند اوطه‌لری قوش قنادی
کبی اچلوب التی صف اولورلر و هر صفده بیکر آدم دزیلوب
التی صف بری برینك اردنجه سنجاقلری کشاده التی
قات طولانی محکم دیوار دونرو کذلك دیب الای ایچون باقی
قلان التی بیك آدم دخی بو صورت و هیئت اوزره التی صف
اولورلر و ایکی الای میانده برمقدار مسافه قویوب الای
اول ایلرو یورودکجه الای ثانی انی کوزه‌دوب یورر
دشمن یوزینه یقلشمدقجه اصلا تفنك اتمزلر غایت تانی
و سکون اوزره یوریوب صفلرك کمال تناسب و مساوات
اوزره اتصالرینه و ادامت و اقامتلرینه غایت اهتمام ایدرلر
انجق ترمپته‌لری و سائر سازلری صداسی ایشیدیلور آلای
اول دشمن یوزینه قریب اولدقده صف اولده مرتب بیك نفر
آدم بیك تفنکی بك فتیلدن اتش ایدرلر و اول صف اولده
اولنلر فی الحال دیز چوکوب یا کیرو چکلوب صف ثانی
درحال یرینه کچر و اول دخی یك فتیلدن بك پاره تفنکی اتش

ایدوب

ایدوب صف ثالث یرینه کچر قائم اولور کذا رابع و خامس
و سادس بری برلرینی تعاقب ایدرك فاصله ویرمزلر
و توفنکلرینی طولدرمقده مسارعت ایدرلر خصمك سرعتیله
هجومندن احترازا یدوب قطعا آرام ویرمزلر و صفلری
منتظم اولمغله هر نه جانبه دونمك اقتضا ایلسه فی الحال
دونرلر صفلری نظاملرینی محکم حفظ ایدوب حرکت ایدرلر
دیب آلای صفلری ایسه بونلره نظارت ایدرك هر نه طرفده
ضعف و مغلوبیت کورسه‌لر درعقب بلا توقف قفادن امداد
ایدرلر مقتوللرینه بو محلده قطعا نظر اتمزلر بر فردك بو اثناده
اتاسنه و یا قرنداشنه یاپشمغه و یا بر بهانه ایله کیرو
چکلمکه زهره‌سی یوق بو مقوله حرکته تصدی ایدنی
ضابط بلا امان اوروب قتل ایدر و قانونلرنده بویله‌لرك دمی
هدردر بو وجه اوزره بر طرف مغلوب اولدقده ینه فرار
تشبث اتمزلر ینه الایلر صفلرینه مهما امکن استحکام
ویره‌رك کیرو چکلمکه مباشرت و دشمن ارالرینه کیروب
صفلری نظامنه خلل کلمکه عظیم تقید و اهتمام ایدرلر
و غالب اولان طرف دخی الای ترتیبنی بوزمیوب پراکنده‌لك
ایله دشمنی قومق سوداسنده اولمساز زیرا آلای ترتیبلری
مختل اولدوغی کبی قوت و مکنتلری مضمحل اولوب

لاشیء اولورلر وبالدفعات تجربه اولنمشدرکه غالب اولان
طرف غالبیتنه مغروراً نظامنی بوزوب طرف مغلوب ایسه
نظام اوزره بولنمغله دونوب مغلوب ایکن غالب مطلق اولمشدر
وجنك میدانی کیمده قالسه غالب عد اولنوب غنیمت عد
ایدرلر بوجملهدن ملل کفارك عساکر عثمانیهنك حمله وهجومنی
منع ایچون تدارك ایلدکلری نظاملری فهم اولنور
مع هذا اینه طریق آخر ایله آلایلرینه دخول ووصوله فنون
حربیه مهرهسی جواز کوستروب دیرلرکه دولت علیهٔ
عثمانیه قوت قاهره صاحبی اولوب انجم شمار عسکر تدارکنه
قادر درجائزدرکه دشمنك نظاملو عسکرینه قارشو نظاملو
عسکر تدارك ایدوب مجرد حمله وهجوم ایچون دیکر بر بلوك
عسکر تدارك ایلدکده نظاملو عسکر نظاملو عسکری
مشغول قلدقده دیکر عسکر حمله وهجوم ایدوب طریق
آخردن سهولت ایله کفارا لایلرینه داخل وواصل اولور
واکرچه نظام عسکر نیچه نیچه شروط وقیودی مشتمل بر
مستقل علمه افراغ اولنمش ولکن مبداء فساد بو محلده مشهود
وطریق ظفر وغلبه بو نظام وترتیب خدعهسی علمنه
منوط وتدارکنه مربوط کورنمکله بو محلده بو مقداری تسوید
ایله اکتفا اولندی ینه ملوك وملل نصارانك امور عالم

برله

برله آشنالری اثناء مکالمهلرنده علی طریق المباحثه
والمناقشه دیرلرکه عجبا دولت علیهٔ عثمانیه جانبندن وارد
حمله وهجومی دفع ایچون ملوك نصارانك تدارك ایلدکلری
حیل حربیهلری تتبع وملاحظه اولنوب ترتیب ونظام
عدویه مقابل ومحاذی ترتیب ونظامیله عسکر تجهیز وتنظیم
قلنسهلر اولورمی وبو امره بر وقتده رغبت وطرف دولتدن
مباشرت حیز تصوره میدر دیو ایراد ایلدکلرنده بعضیلری
عناد اوزره مجبول اولملریله عدم امکاننده اولدوغنده اصرار
بعضیلر حکیم مشرب اولوب جواز وامکانه ذاهب اولوب
دیرلرکه دولت علیهٔ عثمانیهنك انجم شمار خلقی اولوب
تجهیز عسکره دائر بالجمله لوازم مساعد ایکن نصاری
عسکرینه نظام وترتیبده مقابل ومحاذی بلکه اندن زیاده
مشید الارکان ومؤکد البنیان نظام اوزره سکسن بیك
عسکر همان بر سنه ایچنده مجدداً تدارك ایدروبا سلاطین
سالفهنك عسکره دائر قانونلرینی تتبع ایدوب احیا ایدر
وقت وزمانه کوره قصور وار ایسه تکمیل ایدر بوندن قطع
نظراً لا هر وقت واندن موجود بیشمار عسکردن سوار
وپیادکان اورته ویلو کلرینی نصارانك خدعهٔ حربیهسی
اولان نظام وترتیبنه مقابل ومحاذی نظام وترتیب جدید

ایله مرتب قلمق یعنی نصاری عسکرینه مقابل اورته وبلوکلر
نفرات وضابطانی عددده مساوی وتفنکلرینی دخی
مساوی قلوب لباسلری دخی تنویع اولنمق همان اوچ
دورت آی مدتنه محتاجدردیرلر بعضیلری ایسه سلاطین
سالفهٔ عثمانیه احوال اعدادن غافل اولمیوب ضبط ممالك
ایچون وضع قوانین لازم کلوب کذلك قواعد حکمت
وشرعه مطابقت وعقل وفراست ایله دشمنه غلبه ده
سهولت ایچون وضع ایلدکلری قانون حرب واوجاقلری
افراغ ایلدکلری صورت وطوروطرزلری ملوك نصارانك
نظام جدید دیدکلری واعتماد کلی برله استناد ایلدکلری
قوانین حربیه لرینه قات قات غالب اولوب حضرده
وسفرده اهمال وتکاسل اولنمیوب کرکی کبی حفظ
ومراعاتنده اهتمام اولنسه لشکر نصاری عساکر اسلامك
بوکونه شرع وقانون اوزره حرکتنه طاقت کتورهمزدی دیو
اقرار ایدرلر وبوندن غیری دولت علیهٔ عثمانیه نك جود
وکرمی وباوجود عسکر طوایفنه معتاد انعام وبخشیشی
وهرحالده طیب ونوازش خاطر عسکریله اهتمامی معمورهٔ
آفاقده شهرت والسنهٔ عالمده تواتر بولوب مجروح وعلیله
وپیر عاجزه بروجه تقاعد کفایت مقداری معاش

تعیین

تعیین اولنمق خاصهٔ دولت علیهٔ ابداتصالدرکه دول
سائره ده مثلی سبقت ایتمه مش وحالا ملل نصاراده بوکا
مشابه بروضع ظهور ایتمامشدر بوجمله مسامع عالمیانده
مقرطوتلغله ممالك نصارادن از زمان حلولنده مراد اولندوغی
مقدار مرتب عسکر وبوخدعهٔ حربیهٔ نصاراده ماهر
کمسنه لرجر واحضار اولنمق همان برصاحب تدبیرك ادنی
همتنه موقوفدردیرلر فی الواقع اثناء سفرده جاسوسلر
توسطیله نصاری عسکرینك کوشلرینه القا اولنسه که خدمت
پادشاهی یه کلن قبول اولنور وکرك ضابطه کرك نفره
معتاد نصاری اوزره الدکلری علوفهٔ قلیله نك طرف
دولتدن ایکی قاتی ویریلور وبعد المحاربه ایام خالیه ده دخی
قطع اولنمیوب محل مناسبده اسکان وفیمابینهم آیینلری
اجراسنه ممانعت اولنمازدیو بوکونه وعدلر ایله نیچه سین
بلکه ضابطان ولشکر نصارانك اکثرین بوجانبه صید وجر
ایلمك امر سهلدر وبوطریق خدعهٔ حربیه دن معدود
بوطریق ممدوحدر حال بوکه ملوك نصارانك بالجمله
عسکرلری اقچه ایله طوتمه یوللو عسکر اولمغله قاعدهٔ
مستحسنهٔ دولت علیه اوزره دائم وثابت اولور اسامیلری
اولمیوب فرصت بولدقچه قاچوب التفات کوردکلری

دولتلرك خدمتلرینه کیدرلر مثال دولت علیهٔ ابد قیامك
قلیونلر ظهور ندن اول اق دکز سواحلنده متمکن کفار بدکار
قلیونلره مالك اولوب شر ذمهٔ خاسرینك تسلطندن
نه مرتبه ده زحمتلر وجمعیتلرینی منع ومضرتلرینی دفع ایلمك
امرنده نه کونه سعی واهتماملر بذل اولنمش معلوم ومتواتردر
فلله الحمد تدبیر اصابت پذیر مقارنتیله کفار سفینه لرینه
وقلیونلرینه مقابل ومحاذی سفینه لر وقلیونلر یاپلوب
از مدت ایچنده دست تسلطلری دفع ورفع اولدوغندن
غیری بعنایت الله تعالی امردونما حفظ الله عن القضایا
جمله یه غالب استعدادینه وروی دریاده عدیم المثل کماله
ایرشدی مأمولدرکه دریا امری نظام پذیر اولدوغی کبی
قره ده دخی عسکرك ترتیب ونظامنه ادنی اهتمام قلنوب
دشمن حیله کارك فنون حربیه ده تشبث قیلدوغی ترتیب
عسکر وجنك نظامی خدمه سی تتبع وملاحظه قلنوب
اکا مقابل ومحاذی ترتیب ونظامه رغبت وباخصوص قوانین
حربیهٔ عساکر احیا ومراعات وبو امر جلیله جد واهتمام
اولنسه زمان قلیلده کماله ایریشوب باخصوص که عسکر
جنکجوی عثمانیانك کمال مرتبه ده ظاهر ونمایان اولان
استعدادلری مقتضاسنجه بو فن غریبده جمله یه تفوق وتصدر

ایلری امر بدیهیدر زیرا بالذات وبالطبع نظامه قابلیت
واستعداد عسکر اسلامده جمله یه غالب وبازوی مکنت
وقدرت من کل الوجوه مساعد وحسن نظام وانتظام کمال
انقیاد وامتثاله قاید بر معنادن عبارت اولمغله شرعا وقانونا
اطاعت وانقیاد دخی علی حال اهل اسلام وفریضهٔ ذمت
اهل ایماندر مثال بالجمله ملل نصاری ایچنده مسقو
کفره سی بر ذلیل ورذیل واعتباردن قالمش بر طائفهٔ
حقارت آیین وخوش صفت اولوب هیچ بر دشمن اتخاذ
ایدنمکه زهره لری وبر عسکر ایله مقاومته قدرتلری متصور
دکل ایکن ملل سائره نك دست تعدیسی خوفندن همان
اقطار ارضدن بر جانبده وشدید البرد ودائم الشتا فرانلق
مملکتلره چکیلوب صید وشکار طریقیله معاشه قناعت
اتمشلر ایکن یکرمی ویا اوتوز سنه بوندن اقدم ایچلرنده
بر عاقل ودانا چار نامنده ملکلری ظهور وطوایف سائره نك
احواللرین وترتیب وتنظیم عسکره وسیاست ناسه دائر
قواعد وقانونلرینی تفتیش وتفحص قیلوب فنون حربیه
اسبابنه راغب وبو علمده ماهر ارباب هنری دیار آخردن صید
وجلب ایدوب انلرك رأی وتدبیر واعانتلری ایله عسکرینی
ترتیب ونظامنه مباشر اولور وآز مدت ایچنده کندو عسکرنده

بوفنی قوتدن فعله کتوروب اکابر ملوك نصاری عسکرلرینه
مقابل ومحاذی مرتب ومنتظم عسکر پیدا ایلدی وبراو بحرا
سائرلریله مقاومته من کل الوجوه اقتدار حاصل ایلدی
چارمرقوم اکرچه کافر بد خلقت لکن برنکبت قوی همت
اولوب قره سی عسکرینی ملوك نصاری عسکرلرینك
نظـــام وترتیبیله منتظم ومرتب وتجهیز وتقویت قلدقده
بو مرتبه یه دخی قناعت اتمیوب بحرده دخی ملوکه تقلید
وسائرلره مساوات وموازنت حاصل ایلمك ایچون بذل اموال
ایله انکلتره وندرلانده وسائر ممالك ملوکدن سفینه بناسی
احوالنده ماهر استادلر جمع واحضار وکمال اهتمـــام ایله
سفینه لره مدت مدیده زوال کلمامك وفورتنه لرده تلاطم
امواج دریاده شدتلره تحمل وسائر لوازمنده تقید واهتمام
برله وافر قلیون وچکدیری طرح وبنا ایدوب بحر بالطقده
مثلی سبقت ایتمدك بلکه اشد لمدك بردونمای احداث
ایلدی وکذلك بحر حزر هنوز سفینه ودونمـــادن
وبرکسنه نك تصرفندن خالی بردریا ایدوکن کوروب دریای
مرقومه برتقریبله مالك ومتصرف اولمق سوداسیله عجمه
تجارت هواسی بهـــانه سیله چارمرقوم اول دریاده دخی
سفینه لر ترتیب ودونمای پیدا ایدوب مالك بحر حزر

هنوانی

هنوانی نام بدنامنه تخصیص ایلدی بوندن غیری اطراف
بلاددن مهندسلر کتوروب دریای مرقومك خفت وعمقنی
مساحه واطراف واکنافنی کشت کذار ایله حدود بحری
معلوم ایدینوب بحرك شکل وصورتنی رسم وتصویر ایلدی
وبوطرز وطور ایله عجمستانه وطاغستانه دخی وضع ید
ایدوب اول حوالیده نیچه یرلری وایللری قبضهٔ تصرفنه
کتوردی خلاصهٔ مافی الباب هرحالده حسن نظام امور
عظامك روحی مثابه سنده اولوب فلا جرم هر امرك وجودی
کندویه مخصوص نظامیله قوام ودوامه منوط وموقوف
امور دولت ومهام سلطنت دخی حسن نظام ضبط وربط
وسیاست ایله صورت تقویت وقیام ودوام اوزره متانت
بولوب باخصوص حسن نظام عسکر اهم مهامندن تولد
ایدن منافع لا یحصی ولا یعد اولدوغندن غیری لفظ نظام
مرغوب اولدوغی کبی بوفن غریب نظام عسکر ذاتنده دخی
مرغوب ومحبوب الطبع قوی الاعتماد برلذیذ علم اولوب
منافع کثیره سندن همان بر مقدارینه صرف ذهن وتوجه
درون برله اطلاع حاصل اولسه شك وشبهه یوقکه بالجمله
سوار وپیادکان واهل تیمار وزعما کمال رغبت برله راغب
اولدقلریندن غیری ولات ممالك ومحافظان سرحد وسائر

وزرا وامرا ومیرمیران اولنلر دخی طالب بلکه قپو خلقلرینی دخی نظام ایله منتظم قلمقده دقیقه فوت ایتمزلردی ونیجه اصحاب خیرات آثار جمیله وضع وایداعه رغبت ایدوب وقف مراد ایلدکلری نقود واشیایی بو طریقه صرف وعسکرینک اورته وباولکارینه شرط ایتمکله تقویه ویرمکه طالب وراغب اولورلردی وفی نفس الامر اتفاق عقلای عالم بویله درکه دولت علیه‌نک خلقی بالذات وبالطبع نظام قبولی استعدادنده جمله‌یه غالب اولوب اگر فنون حربیه نظامیله مقنن واجراسنه دقت واهتمامه همت اولنسه اعدادن برفردک بو دولت علیه ابد استمراریله مقاومته اقتداری قلمیوب بلکه قبل الحرکه نیجه قلاع وبلادک مفتاحلرینی بالطوع والرضا بارگاه پادشاهی‌یه گتوروب تسلیمی مصلحت گورورلردی

تم التسوید والطبع بعون الملک الوهاب علی ید الحقیر ابراهیم من متفرقگان درگاه عالی المأذون بعمل الطبع بدار الطباعة العامرة فی البلدة الطیبة قسطنطنیه فی اواسط شعبان المعظم لسنه اربع واربعین ومائة والف